

İÇİNDE BULUNDUĞUMUZ
DURUM VE
MERKEZİ GÖREVLERİMİZ
ÜZERİNE

PARTİZAN

YAYINLARI NO: 18

Bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar, birleşin!

**İÇİNDE BULUNDUĞUMUZ
DURUM VE
MERKEZİ GÖREVLERİMİZ
ÜZERİNE**

PARTİZAN Yayınları No: 18

www.partizanarsiv.net

ÖNSÖZ

Değerli okuyucular, yoldaşlar,

Partimizin Şubat 1981 2. Konferansıyla seçilen 2. Merkez Komitesi'nin yaptığı 1. toplantısında "Dünya'da ve Türkiye'de Durum" ile ilgili görüşlerini yayınlamış, partimizin içinde bulunduğu durum ve merkezi görevlerimizi yayınlamıştı. 1. Toplantısından sonra yeniden toparlanmak için attığı adımlar henüz asgari bir işleyişe ve yerine oturma seviyesine gelmeden üst, üste yenilen darbelerle bir çok değerli kadroların ele geçirilmesinin yanında Parti Sekreteri SÜLEYMAN CİHAN yoldaş da hakim sınıflar tarafından işkencede katledilerek, partiye önemli kayıplar verilmiştir.

2. MK'miz uzun süre bazı aksaklıklardan dolayı toplanamamıştır. Ancak bazı gecikmelerden sonra Ocak 1982'de 2. toplantısını yapmıştır.

Bu toplantıda 1. toplantı kararları gözden geçirilmiş, geline aşamada bizim ve düşmanın durumun tartışarak, hatalar üzerinde durularak, ileri atılım sağlayacak önemli örgütsel ve siyasi kararlar alınmıştır.

Bu kararlardan en önemlilerinden biri "İçinde Bulduğumuz Durum ve Görevlerimiz Üzerine" başlığıyla objektif gelişmeleri ve subjektif durum tahlilini yaparak yayınlamayı zorunlu görmüştür. Yazı, ülkemizde hakim sınıflar arasındaki taht kavgalarının ve halkın mücadelelerinin bu kavgalara nasıl kaldıraç olarak kullanıldığını, ekonomik ve siyasi krizin yükünü ezilen halkımızın sırtına nasıl yüklediklediklerinin tarihi gelişimini özetlemektedir. Daha sonra 12 Eylül askeri faşist cuntasının kendi arasındaki ve hakim sınıfların geneli arasındaki çatlaklıklar ve ekonomik, siyasi krizin temeli konulmaktadır. Yazıda ayrıca, bugünkü objektif durumu ve geçmişle ilişkisini izah ederek partimizin gücü ve bu güçle neler yapılacağını tespit edilmektedir.

Okuyucuların, yoldaşların yazıyı eleştirci gözle okumalarını, eleştirilerini yetkili organlara iletmeleri gerektiğini hatırlatırız.

TKP/ML – MK
OCAK 1982

Ülkemizdeki komprador burjuvazi ve toprak ağalarının çeşitli siyasi klikleri arasındaki mücadelelerin ve bu mücadelede iktidarı esas olarak elinde tutan kliğe karşı halkın tepkisinin nasıl kaldıraç olarak kullandıklarını, devleti "sınıflarüstü" olarak nasıl göstermeye çalıştıklarını, ülkede ve dünyadaki güç ilişkilerinin çerçevesinde geçmiş tarihimizdeki bazı gelişmeleri incelemeyen bugünkü 12 Eylül cuntasının karakteri, amaçları ve gelişmelerin ne yönde olacağını kestirmek zor olacaktır.

Geçmiş tarihimizi, ülkemizin ulusal, kültürel, sosyal ve iktisadi ilişkilerini kavramadan bugünkü durumu yeterince kavrayamayacağımız açıktır. Biz bu yazımızda elbette bu gibi önemli konuları bir bütün olarak araştırıp ortaya koymak iddiasında değiliz. Zaten bunlar başlı başına geniş konulardır. Ancak konumuzla doğrudan ilişkisi olan bazı gelişmeleri kısaca belirtmek gereğini duymaktayız.

12 Eylül cuntasını hazırlayan objektif ve subjektif şartları ortaya koymadan önce, 27 Mayıs 1960 ve 12 Mart 1971 dönemini ve bu dönem öncesi ve sonrası gelişmeleri kısaca belirtmeyi yararlı görmekteyiz.

12 Eylül askeri darbesi, Türkiye'de ilk ve yeni gerçekleştirilmiş bir olay değildir. Halkımız yakın tarihinde de hakim sınıfların saltanat ve taht kavgalarına ve halkın mücadelesinin nasıl bastırıldığına şahittir.

Kurtuluş Savaşına önderlik eden, 1908 Jön Türk Devrimi ve İstibdada karşı asilzadeler, subaylar ve bazı aydınlarla birlikte mücadele eden İttihat ve Terakki Cemiyeti içinde palazlanmış olan Türk komprador ve ticaret burjuvazisidir. Türk burjuvazisi ülkenin yarı-sömürge, yarı feodal yapısının doğal sonucu olarak o dönemde Alman emperyalizmiyle işbirliğine girişti.

Türk ticaret burjuvazisi ve toprak ağaları I. Dünya Savaşı sırasında mağlup olan Alman emperyalizmi yerine, savaştan daha kârlı çıkan İngiliz ve Fransız İtilâf emperyalistlerine uşaklık yapmaya başladılar. Bu dönemde genellikle azınlık milliyetlere mensup komprador burjuvazi de varlığını sürdürüyordu. Ancak İttihat ve Terakki partisi bunları temsil etmiyordu. Alman emperyalizmiyle işbirliği yapan ve daha sonra İngiliz ve Fransızlara yanaşan Türk burjuvazisini temsil ediyordu.

Kurtuluş Savaşından sonra komprador burjuvazi ve toprak ağaları esas olarak iki büyük siyasi kampa ayrılmıştır.

Birincisi; Kemalizmin temsil ettiği Müdafai Hukuk Cemiyeti'ne dayanan ve CHP'ne hakim olan komprador burjuvazi ve toprak ağalarının kanadı ile yeni Türk burjuvazisi ve aydınların üst kesimidir. İkinci kesimde; tek partili dönem boyunca CHP'nde örgütlenen bir kısım komprador burjuvazi ve toprak ağaları ile bir kısım din adamlarıdır.

Hakim sınıfların birinci kampında orta burjuvazi de yer alıyordu. Bu orta burjuvazinin bir kısmı azınlık milliyetlere mensup komprador burjuvazinin mallarına el koyarak, Kurtuluş Savaşına katıldığı için devlet kademelerindeki mevki ve makamları kullanıp, devlet bütçesini çıkarları doğrultusunda kullanarak palazlanıp kompradorlaştılar. Böylece kompradorlaşan orta burjuvazinin bu kesimi ve İttihat ve Terakkici Türk komprador burjuvazisi Kemalist iktidar içinde esas olarak egemen unsurlardır.

Bu dönem tek partili dönem olduğu için hakim sınıfların tümü bu parti içinde yer alıyordu. Hatta milli nitelikteki palazlanamayan, nisbeten ilerici sayılan orta burjuvazi de CHP içerisinde yer almaktaydı. Ancak milli burjuvazinin diğer kesimlerde her tarihi dönemlerde olduğu gibi genellikle gücünün yanında yer aldığı ve onun kuyruğunda yü-

rüdüğü için bu dönemde de esas olarak iktidara egemen olan Kemalist burjuvazinin yanında yer almış durumdaydı. *Kemalist iktidar, işçilere, köylülere karşı milli burjuvaziye koruyor ve bazı hâklar da vermeyi ihmal etmiyordu. Bunda milli burjuvazinin Kurtuluş Savaşına katılmasının etkisi de sözkonusuydu.*

Bu dönemde ŞEFİK HÜSNÜ önderliğindeki TKP bağımsız hareket etme, mücadeleyi geliştirme bir yana Demokratik Halk Devrimine sırtını dönerek, Kemalizmin işçiler, köylüler üzerindeki baskısını onaylama, azınlık milliyetler ve Kürt ulusuna yapılan katliamları destekliyerek, sosyal-şövenlik bayraktarlığını yaparak, Kemalizmi desteklemiştir. Dolayısıyla küçük burjuvazi ve orta burjuvazinin desteğini almış Kemalist iktidar, bu destekle iktidar ve taht kavgasında esas rakibi komprador burjuvazi ve toprak ağalarının diğer kliğine karşı ustaca kullanmasını bilmiştir.

Birinci Dünya Savaşından galip çıkan emperyalistler Türkiye'deki Kemalist burjuvazi ile iktisadi ve siyasi ilişkilerini geliştirmişlerdir.

Bu dönemde komprador burjuvazi ve toprak ağaları sınıfları arasında esas olarak iki siyasi kampın mücadeleleri ön plândadır. İktisadi olarak Kemalist burjuvazi "devletçiliği" savunmuş, muhalefet kanadı ise "hür teşebbüscülüğü" savunmuştur. Devlete esas egemen olan kanat devlet eliyle palazlanmayı amaçladığı ve ona imkânı elverişli olduğu için "devletçiliği" savunmaktaydı. Diğer kanat devlet eliyle rekabet edemediğinden "hür teşebbüscülüğü" savunmuştur.

Siyasi alandaki mücadele "tek partcilik" ve "çok partcilik" sonuçta seçimlerin yapılması şeklinde ceryan etmiştir. Muhalefetteki komprador burjuvazi ve toprak ağaları devlete egemen olmadığından, orduya da egemen olmamıştır. Bir yandan orduyu kendi yararına kullanma mücadelesini sürdürürken diğer yandan da geniş köylü yığınları üzerinde etkisi olan din adamlarıyla, eşraflarla, toprak ağalarıyla ve tefeci bezirganlarla olan sıkı bağlarından dolayı seçimlerin yapılmasını ve çok partili döneme geçişi savunmaktaydılar.

Kemalist diktatörlük iktisadi alanda rekabetciliği devlet tekeline alarak burjuvaziye bürokratik bir karakter kazandırıyordu. Devlet eliyle palazlanmayı kendisine hedef alan diktatörlük işçileri, köylüleri olmadık baskılara maruz bırakıyordu. İktisadi ve siyasi krizler derinleştikçe gerek hakim sınıflar arasındaki mücadele ve gerekse halka yapılan baskılar artmaktaydı.

Kurtuluş Savaşı sonrası nisbi bazı demokratik kırıntılara karşılık arkasından yoğun baskılarla o demokratik kırıntıları da ortadan kaldırdılar. Bu kısa dönemdeki demokratik kırıntıların nedeni de Kurtuluş Savaşına katılan işçilerin, köylülerin ve burjuva demokratik çevrelerin etkinliğinden olmuştur. 1929 ve 1930'larda dünyadaki emperyalist, kapitalist ekonomik bunalımların Türkiye'ye yansınmasıyla Kemalist burjuvazi devletçiliğe daha sıkı sarılmış, halkı soyma faaliyeti daha da yoğunlaşmıştır.

Ülkenin emperyalizme göbekten bağlandığı ve ekonomik ve siyasi krizlerin giderek derinleşmesi Kemalist diktatörlüğün halka yaptığı baskılar, uluslararası güç ilişkilerindeki değişiklikler Kemalist diktatörlüğün suratını daha da açığa çıkarmış ve halkın tepkisi giderek yoğunlaşmıştır. Kemalist diktatörlüğün icraatlarından yararlanan CHP içindeki diğer kanat "demokrasi" havarisi kesilmiştir. II. Emperyalist Paylaşım Savaşında yenik düşen Alman emperyalizmi uşağı Saraçoğlu Hükümeti zayıflamaya başlamıştır. II. Emperyalist Paylaşım Savaşında galip çıkan ABD emperyalizmi sonradan DP etrafında toplanan muhalefeti desteklemiştir. DP önderliğindeki bu mücadele, orta burjuvazide Kemalist diktatörlüğün kuyruğundan ayrılıp, bu sefer de DP'nin

kuyruğuna takılmıştır.

1946'dan sonra çok partili sisteme geçiş ve 1950 DP'nin iktidara egemen olduğu dönemdir. 1950'de DP orta burjuvaziyi, genel olarak da halkın tek partili Kemalist diktatörlüğüne karşı olan mücadelesini kendi potasına aktarmıştır.

Tek partili dönemde CHP içinde ayrıca daha sonra MP ve DP içinde yer almış din adamları da vardı. Bugün MSP'nin uzandığı kesimdir. Bunlar hilafetçi ve dinci olmalarına rağmen sultanlığı geri getirme mücadelesini açıktan vermiyorlardı.

Hakim sınıflar arasındaki dalaşmada gerek II. Dünya Savaşı sonrası dünyada durum ve güç ilişkisindeki değişimler, gerekse ülke içindeki sınıflararası ilişki ve güç dengesi, CHP içindeki muhalif güçler, DP'nin lehine bir sonuç doğurmuştur.

Proletarya partisinin bağımsızlık, halk hareketini yaratmamış olması, var olan TKP'nin orta burjuva reformizminden öteye gidememiş olması, küçük-burjuvazinin dağınık mücadeleleri, orta burjuvazinin bendinde eritilmişti.

DP'nin başa geçmesiyle ABD emperyalizminin ülkemizdeki etkinliği artmıştır. Askeri olarak NATO'ya bağlanmış, birdizi askeri, iktisadi kölelik anlaşmaları yapılmıştır. ABD emperyalizminin teşvikiyle haksız bir şekilde Kore'ye asker gönderilmiş, ilerici, yurtseverler baskı ve takibata uğramıştır.

DP'nin 10 yıllık icraatı halkımızı soyup soğana çevirmiştir. Emperyalizme göbekten bağımlı ekonomi felce uğramıştır. Bu durum kendiliğinden kitle hareketlerinin doğmasına yol açmışsada önderliksiz ve teşkilatsız durumda olan bu mücadeleyi yine CHP kullanmıştır.

Her dönemde olduğu gibi güçlü olandan yana tavır alan küçük-burjuvazi ve orta-burjuvazi yine bu dönemde de CHP'nin kuyruğuna takılmıştır. Kararsız, uzlaşmacı orta-burjuvazinin konuşma ve yazma hürriyeti gibi kısmi ilerici talepleri muhalefet durumundaki CHP'nin de ileri sürdüğü taleplerdi. Bu taleplerle hasmını altetmeye çalışan CHP ile orta-burjuvazi doğal bir ittifakın kurulmasına neden oldu. İlerici aydınların, gençliğin atılmalarını iktidara hakim olmak yönünde kanalize eden *İnönü'cü kanat ordu* içindeki etkinliğinden yararlanıp 27 Mayıs 1960'da darbe yaptı. Bu darbeyi ABD destekledi. Çünkü DP iktidarının halktan teşhir olması, ABD'nin Türkiye'deki menfaatlerine aykırıydı.

1960'larda dünya jandarmalığı ABD'nin elindeydi. ABD'nin askeri, iktisadi etkinliğinin Türkiye'de hakimiyet sağlayabilecek başka bir emperyalist güç o koşullarda muktedir değildi. İktidara karşı gelişen mücadeleyi durdurmak için, halkın karşısına yeni bir sima çıkarmak hem ABD'nin, hem de o dönemde muhalefeti toparlayan, orduda etkinliğe sahip CHP'nin yararınaydı. Hakim sınıfların kendi aralarındaki boğuşmaya, çatışmaya rağmen halka karşı da birleşirler. Bu birleşme ve çatışmayı her zaman somut tarihi koşullar içinde tahlil etmek gereklidir. Çünkü öyle durumlar olurki iktidarları tehdit edilse de aralarında birlik sağlamak zorlaşır. Elbette ekonomik, siyasi kriz tayin edicidir.

1960 dönemi geçici bir istikrar dönemiydi. İbrahim KAYPAKKAYA yoldaşın belirttiği gibi bazı demokratik hak ve özgürlüklerin ifadesini bulduğu 1961 anayasası halka karşı verilen bazı zorunlu tavizlerdi. Çünkü halkı peşine takan CHP demokrasi savunucusu kesilmiştir. Kitlelerin DP'ye karşı verdikleri mücadele ve CHP'nin önderliğindeki darbeye katılan orta-burjuvaziye birden bire dirsek çevirmek, ayaklarının sağlamlaştırılmasına engel olurdu. Diğer yandan da darbeye katılan Amerikancı Türkes'in temsil ettiği kesimi de tasfiye etme durumu sözkonusuydu.

Cuntanın zorunlu olarak verdiği bu demokratik hak ve özgürlükler geçici de olsa

halkla hakim sınıflar arasındaki çelişmeyi yumuşattı.

12 Eylül cuntasının hemen ertesinde olduğu gibi kitleler 1961'de kin ve nefret duy-
madılar.

Hakim sınıflar arasındaki ekonomik kriz yumşamasına rağmen siyasi olarak gö-
nüllü bir birlik sağlayamadılar. İnönü'cü kanat DP başkanı Menderes'i astı. Ancak önce-
den beraber hareket ettiği fanatik, azılı faşist Türkeşi de tasfiye etti. Ancak tam bir
siyasi istikrar sağlandı denilemez. Sadece 27 Mayıs darbecileri halktan aldığı geçici
destekle ordu içindeki etkinlikleri ile, ABD'nin desteği ile esas olarak milli burjuvaziye
bazı tavizler vererek halkla hakim sınıflar arasındaki çelişmeyi geçici yumuşatmakla,
kendisine engel olarak gördüğü ve öteden beri mücadele içinde oldukları hakim sınıflar-
ın diğer kanatlarını zorla tasfiyeye girişerek yönetmede geçici bir istikrar ve inisiyatif
sağladılar.

1961'lerden sonra devrimci fikirler daha da fazla yayıldı. Devrimci kesimi bağrında
toplayan TİP'in ortaya attığı bazı reformist talepleri bile geniş yığınlar arasında epeyce
yankı buldu. Ve 1965'de 15 milletvekili çıkardı. Kitlelerde egemen olan görüş 1961'-
anayasasındaki kısmi demokratik hak ve özgürlüklerin genişletilmesi yönündeydi. Kit-
leler hakim sınıflardan geçici de olsa taleplerini barışçıl, parlamenter yollarla gerçek-
leştirilmesini bekliyorlardı. Bunda birincisi 61 anayasasındaki bazı haklar, ikinci ola-
rak da halkın mücadelesini düzen sınırları içinde boğmak isteyen ve bunun için de
anayasadaki hakların genişletilmesini kendisine esas amaç edinen TİP ve diğer aydın-
ların reformist faaliyetleridir.

Uluslararası plandaki devrimci fikirlerin özellikle de Çin Kültür Devrimi'nin Türkiye'-
deki etkisiyle geliştiği her geçen gün gençlik, aydın ve işçilerin bu fikirleri benimseme-
si genellikle 1965'den sonraya rastlamakta. Gelişmelerin bu yönünü gören CHP ken-
disini "ortanın solu" ilan etti. Gelişen bu mücadeleyi ustalıklı CHP'de boğmak siyase-
tinden başka birşey değildi. AP bu durumdan hoşnutsuzdu. Bu gelişmelerin sorumlu-
luğunu İnönü'ye yüklemekte ve 1961 anayasasında yer alan kısmi demokratik haklara
karşı çıkmaktaydı. Ancak iş işten geçmişti. Çünkü kitleler daha ileri talepler sürmek-
teydi. Bu dönemde gelişen kitle hareketleri esas olarak barışçıl temeldeydi. Ekonomik
ve siyasi krizin derinleşmesi kitlelerin, özellikle de işçi sınıfının devrimci mücadeleleri,
gençliğin anti-emperyalist devrimci hareketlerinin kitleler üzerindeki etkisi, ABD em-
peryalizminin teşhir olmasından dolayı AP'nin baskılarını giderek artırma yolunda ted-
birler aldı. Nihayet işçi sınıfının kendiliğinden hareketi 15-16 Haziran olaylarıyla do-
ruk noktasına ulaştı. Hakim sınıflar sıkıyönetim ilan ettiler. Sıkıyönetimin işçi sınıfı-
nın mücadelesinin ve gençliğin anti-emperyalist hareketlerini bastıramayınca 12 Mart
muhtırasıyla ordu idareye el koydu. Senaryoyu hazırlayan ABD emperyalizmi ve onun
uşağı AP,DP,CGP ve CHP'nin İnönü takımı olan hakim sınıfların göbekli takımıydı.
Bu kez parlamento feshedilmedi. Parlatonun feshedilmeşesi kendimaskelerini ört
mek içindi. Zaten Türkiye'de parlamento İK yoldaşın dediği gibi başından beri "kaba
ve uydurmadır." Faşizm kendine maske olarak kullanmaktadır. İşine gelmediği zaman
bir kenara bir çırpıda fırlatıp atacaktır.

12 Mart darbesi Amerikancı komprador burjuvazi ve toprak ağalarının AP,CGP,DP-
CHP partilerindeki hakim olan göbekci takımının önderliğinde gerçekleştirildi. Kuru-
lan I. ve II. Erim Hükümetlerinde İnönü'cü kanat esas rol oynuyordu.

12 Mart 1960 darbesinden farklı olarak hakim sınıflar arasında genel olarak geçici bir
birlik sağlanmıştır. 1961 anayasında ve sonrasında kazanılan demokratik hak ve özgür-

lükler bir çarpıda kaldırılmıştır.

İşçi sınıfının kendiliğinden mücadelesinin gelişmesi yaygın devrimci fikirlerin etkinliğiyle gelişen aktif anti-emperyalist gençlik hareketi karşısında hakim sınıflar geçici bir birlik oluşturdular. Elbette bu birlik çelişmeli bir birliktir.

1960'dan farklı olarak hakim sınıfların Amerikancı ortanın göbekçisinin halka karşı oluşturdıkları birlikti.

Düzene muhalefet eden güçlerin dağınıklığı, teşkilatsızlığı ve çeşitli revizyonist ve reformist düşüncelerin yaygınlığı, teslimiyetçiliğe ve pasifizme karşı tepki olarak gelişen maceracı düşüncelerin varlığı hakim sınıfların bu mücadeleyi bastırmasını kolaylaştırıyordu. Hakim sınıflar kitle mücadelesini geçici olarak bastırdılar. Partimizin yeni doğduğu bu dönemde ML çizgisine rağmen düzene karşı muhalefeti örgütleme, seferber etme gücünden zaten yoksun bir durumdaydı. Kitleler üzerinde estirilen devlet terörü, baskı ve işkenceler halkın gözünü iyice korkuttu. Devlete karşı aktif olarak kısa dönem süren mücadeleler kitleleri zaten seyirci durumda bırakıyordu. Bu hareketlerin bastırılması ve yenilgisi halkın gözünde "devletin çok güçlü" olduğu, "devletle baş edilemez" genel anlayışını yaygınlaştırdı.

Devrimci durumda duraklama ve giderek gerilemeye yol açtı.

12 MART SONRASI GELİŞMELER

12 Mart sonrası ekonomik ve siyasi kriz giderek derinleşmesiyle birlikte devrimci durumda yeniden adım adım yükselmeye başladı. 12 Mart darbesinin halkımız üzerinde bıraktığı izler ve yaralara melhem arayışı başladı. Halk genel olarak bir arayış içindeydi. Tam bu dönemde CHP'ye egemen olan Avrupalı Ecevit kliği bazı reformist taleplerle piyasaya çıktı. Köylülerin toprak talebini, işçi sınıfının sendikal haklarını ve ücretlerini arttırtma taleplerini, gençliğin öğrenim özgürlüğü isteklerini dile getirip, 12 Mart dönemindeki uygulamalara karşı çıkma yönündeki güçlü propagandalarını ülke çapında yaygınlaştırdı.

12 Mart AP'nin fazla teşhir olmasından yararlanan ve orta-burjuvazinin gücünden yararlanan CHP epeyce kitleler üzerinde etkinliği arttı. Ve rağbet buldu.

Halkın sıkıyönetime karşı olan tepkisini de kullanıp sıkıyönetimlerin henüz kaldırılmadığı bölgelerde kaldırılması yönünde mücadele sürdürürce ve milli burjuvazinin tam desteğini ve kitlelerin ileri kesimlerini de önemli ölçüde etkileyerek peşinden sürükledi. Nihayet 1975 ve 77 seçimlerinde önemli bir güç kazandı. Ve CHP ağırlıklı hükümet oldu.

Halkın 12 Mart sonrası arayışından yararlanan komprador burjuvazi ve toprak ağaları Avrupalı kesiminin siyasi temsilcisi Ecevit en güçlü parti durumuna ve halka vaad ettiği şeylerden dolayı "umut" durumuna gelmişti. Elbette yine seçimde olduğu gibi revizyonist ve reformcu düşüncelerle ML adına piyasaya sürülen anti-ML fikirlerin de bunda rolü inkar edilemez.

12 Mart'da gerileyen devrimci durum, ekonomik siyasi bunalımın giderek derinleşmesiyle adım adım yükselen, hakim sınıfların geri adımları ve kitlelerin mücadelesinin de gelişmesine rağmen, bu mücadele düzen sınırları içinde revizyonist ve reformist taleplerle Ecevit'in "kurtarıcı" ve "umut" olma propagandalarının etkisiyle boğduruluyor.

Kitlelerde 12 Mart ve sorumlularına karşı kin ve nefret uyanmış olmasına rağmen bu kin ve nefret esas olarak silahlı mücadeleyle yönelik kitle hareketleri şeklinden ziyade barışçıl ve halâ umut besleme temelindeydi. Yani kitlelerin siyasi deneyimleri buna yeterince el vermiyordu. Hem de Ecevit'in etkinliğiyle mücadelenin silahlı biçimlerinin ön plana geçmesine set çekiyordu. Dolayısıyla kitlelerde Ecevit'in de denenmesi isteği ön plandaydı. Yani devrimci durum gittikçe yükselmesine rağmen kitleler barışçıl mücadeleye daha yatkındı. Elbette esas olarak barışçıl mücadeleye daha yakındır diyoruz çünkü silahlı mücadele istekleri de tali olmasına rağmen önemli ölçüde vardı.

Kitlelerin önemli ileri kesimi o dönemde yapılan silahlı eylemlerin Ecevit'in kitlelere verdiği sözlerin yapılmasına engel teşkil ettiği gerekçesiyle karşı çıkıyordu.

Ekonomik ve siyasi kriz gerginleştikçe, Ecevit'in miting alanlarında söylediklerinin tersi yönündeki uygulamalarıyla hakim sınıf klikleri arasında çelişmenin giderek derinleşmesiyle kitlelerde yavaş yavaş Ecevit'e besledikleri umudun umutsuzluğa dönüştüğü görülmektedir.

12 Eylül 1980 askeri faşist darbenin gerçekleşmesinin nedenlerinden biri olan komprador burjuva ve toprak ağalarının çeşitli siyasi klikleri arasındaki mücadeleyi 12 Mart 1971'den sonra kısaca ele alınmasında yarar vardır.

Yoğun ekonomik kriz ve siyasi bunalımın yükünü emekçi kitlelere yükleyen Nihat ERİM, Ferit MELEN, Naim TALU hükümetleri krizden kurtulmak bir yana daha sonraki yıllarda görüldüğü gibi ekonomiyi daha çıkmaza sürüklediler. 1970 Ağustos'undaki paranın değerinin % 66 oranında düşürülmesi emperyalizme göbekten bağımlı ekonomide daha da çatlaklığı derinleştirdi. Bu durum 1971-72-73 yıllarında da her yıl ortalama olarak paranın değerinin % 20-25 oranında düştüğünü görüyoruz. Hayat pahalılığı Cumhuriyet döneminden o güne kadar en doruk noktaya ulaşıyordu. En zaruri ihtiyaç maddelerinin bu denli pahalı olması özellikle dar gelirli halkın sırtına büyük bir yükü.

O dönemin hakim sınıf sözcüleri halkı kandırmak için "dünyanın her tarafında da hayat pahalılığı artıyor" diyerek tepkileri yatıştırmaya çalışıyorlardı. O dönemde Yunanistan ve Şili hariç, Türkiye fiatların emekçi halk aleyhine en fazla yükseldiği ülke olarak yer almaktaydı.

Arap-İsrail savaşıyla şiddetlenen petrol krizi ülkemize de yansdı. Petrolün toplam 11 milyon tonunun ancak % 3,5 tonunu ülke içinde karşılayabiliyoruz. Gerisi ithal edilmektedir.

1973 yılında dış ticaret açığı 14 milyar TL'nin üzerindediydi. Bu ekonomik bunalım 1974 yılında daha da hızlandı. Her geçen gün artan hayat pahalılığı üretim düşüklüğü halkın temel gıdamaddelerinin üretiminde önemli bir düşüş oldu. Tüp, gazyağı, filitreli sigara, şeker, otobüs, petrol, dolmuş kuyrukları giderek uzadı. Süt ve sütlü maddeler ile et, balık, yumurta gibi gıdaların fiatlarında oldukça yükselme oldu.

Kısaca ülkemiz (OECD) ekonomik işbirliği ve kalkınma teşkilatına dahil 15 ülkeden pahalılıkta en önde yer aldı. İşsizlik alabildiğine arttı. Sadece "resmi" olarak 2 Milyondan fazla işsiz sayısı gösteriliyordu. Gündün güne büyüyen işsizlik (açık ve gizli) ekonomik bunalımı daha da derinleştirici rol oynuyordu.

1975 yılında resmi istatistiklere göre 4 milyar dolarlık ithalata karşılık 2 milyar dolar ihracat yapılabileceği söylenmekteydi. Bu da ileriki yıllarda emperyalizme bağımlı yarı-sömürge, yarı-feodal iktisadi yapının bunalımın nasıl derinleşeceğini göstermek-

teydi. Emperyalizmin sömürü ve talan siyasetinin uygulayıcıları olan usak sınıflar bunalımdan kurtulmayı, emekçi halka ekonomik ve siyasi baskılarını artırarak çıkmayı düşündükçe kurtulamamışlardır. Dışa bağımlı olan ekonomi her çatlağının sorumluluğu emekçi kitlelere yüklenmektedir. ABD emperyalizminin 29 Haziran 1971'de Başbakan Nihat ERİM'den 15 milyon lira tazminat karşılığında haş haş tarımını yasaklaması işteğinin nasıl bir çırpıda yerine getirildiğini halkımız çok iyi bilmektedir.

Bu ekonomik kriz hakim sınıflar arasındaki siyasi dalaşmaları da keskinleştirdi. 1973 seçimlerinde emekçi kitlelerin taleplerini öne süren CHP önemli ölçüde güç kazandı.

Hakim sınıflar 12 Mart muhtırası ile halkımız üzerinde estirdiği terörle baskıları hat safhaya ulaştırdı. Bir yandan hayat pahalılığı, kötü yaşam koşullarının gündün güne ağırlaşması gittikçe şiddetlenen ekonomik kriz, diğer yandan işkence, zulüm ve alçakca cinayetler halkımız üzerinde derin etkiler uyandırmakta, hakim sınıfların 12 Mart öncesi ve sonrasında görülebilen çeşitli siyasi temsilcilerine karşı gelişen kını ve nefretlerini, bu kez de Ecevit önderliğindeki CHP kendi amaçları doğrultusunda kullanmaya başladı.

Güçlü komünist partisinin olmamasının yarattığı boşluktan yararlanan CHP, milli burjuvazi ve küçük burjuvazi, yurtsever aydınları ve demokratları önemli ölçüde peşinden sürükledi. Yoğun ekonomik bunalımın doğurduğu siyasi kriz, hakim sınıf partilerinde, özellikle iki büyük parti arasındaki yoğun dalaşma ve mücadelenin şiddetlenmesine neden oldu. Öteden beri yönetimi istikrarsızlığının 12 Mart darbesinden sonra kendisini hükümeteşizlik şeklinde gösterdi. Yapılan 1973 seçimleri bu bunalımı ortadan kaldıramadı. Daha da şiddetlendirdi.

CHP-MSP koalisyonu ancak 224 gün sürebildi. Bir yandan AP,MHP'nin CHP ile dalaşması, diğer yandan MSP'nin kilit rolünden dolayı hükümet ortaklığındaki tutumu, hükümetin ömrünün kısalmasına neden oldu.

Hakim sınıflar arasındaki mücadeleler, onların sahtekarlıklarını, kirli çamaşurlarını halkın gözü önüne serdi.

MSP ile CHP arasındaki siyasi bunalım kendisini belli başlı iki konuda açıkça gösterdi. Birinci konu 12 Mart'ta birlikte süregelen yoğun siyasi tutuklu ve hükümlüleri için kamuoyunda önemli bir talep olarak beklenen af'ta ilgilidir. Diğer ikinci konu "Kıbrıs Barış Hareketi" ile ilgilidir. Erbakan propaganda olsun diye yapılan hareketi yetersiz görmekte, O bütünüyle Kıbrıs'ın işgal edilmesini savunmaktaydı. Bu propagandadan dolayı da "mücahit Erbakan" diye karşılanınca koltuklarına karpuz bile sığmaz oldu. Bunun yanında MSP, ABD dışişleri bakanı Kissinger'in Ankara ziyareti ve Ecevit'in İslam Dünyası gezilerine bakanlar kurulundaki kararnamesine karşı çıkınca, Ecevit çileden çıktı. Yukarıdaki iki nedenin dışında ayrıca da Ecevit'in Kıbrıs işgaliyle kazandığı puanları! erken seçim lehine çevirmek istiyordu. 18 Eylül 1974'de istifasını Korutürk'e sundu. Bu istifa karşısında Erbakan "Ecevit ve CHP'li bakanlar görevlerini bırakıp giderlerse biz kalırız. MSP'li 7 bakan 7 bakanlığa daha refakat eder. Geri kalan 10 bakan için atama yapılır. Ben listeyi götürürüm, Cumhurbaşkanı uygun görürse atama yapar." demesi halkı güldüren espriden başka anlam vermiyordu. Ortaya çıkan durumdan dolayı Korutürk, hükümeti kurma görevini Sadi İRMAK'a verdi. Sadi İRMAK'da güven oyu alamayınca 1975 başlarında MC olarak büinen "Milliyetçi Cephe" koalisyonu kuruldu. AP,MHP,MSP,CGP'nden oluşan Milliyetçi Cephe hükümetinin 3 yıllık ekonomik ve siyasi gelişmeleri kısaca belirtelim.

Başa geçer geçmez süregiden paranın değeri dolar karşısında yılda birkaç defa düşürüldü. İthalat ve ihracat mallarından pahalılık ve zamlar hemen görülmeye başladı. Yine 1975 sonunda 11 yılda memurlara % 63 zam yapılırken, hayat pahalılığı da % 300 artmış durumdaydı. Türkiye 1975 ve takiben 76-77, yani MC'nin "bunalıma çare bulacağız" dediği dönemde ekonomik, siyasi krizi derinleştirmekten başka birşey yapmadılar. Onlar zengini daha zengin yaparken dar gelirlielerin kemerleri biraz daha sıkması, fakiri daha fakir yapma politikaları, memurları, işçileri, köylüleri sürükledikleri kötü hayat şartlarıyla kendi mezar kazıcılığını yapmışlardır. MC hükümeti bir yandan halka ekonomik baskı uygularken, diğer yandan da sivil faşist güçlerle resmi faşist güçleri iç içe halk üzerinde uyguladılar. Bu dönemde fanatik faşist çeteler devlet imkanlarından daha fazla yararlanmaya başladılar. Devlet terörü ile sivil faşist terörün iç içe arttığı MC dönemi, okullarda yurtsever gençlik ve aydınları öldürmek, grevleri kırmak, memurların demokratik hakları için verdikleri mücadeleyi basturmakla epeyce yol kat ettiler. Bu dönemde CHP ile MC arasında yoğun ve yer yer silahlı çatışmalara varan mücadeleler görülmektedir. Bu kirli çamaşırlardan birkaç örnek verelim:

1975 Nisan'ında Ecevit "hükümeti düşürmek için "kumar borcu olmayan 8 kişi lâzım. Türk siyasetinde eşi hiç görülmemiş baskılar parlamento içinde ve dışında olmuş, bunlar aramızda hepimizin bildiği gibi ortaya milyonlar dökmüştür" dedi. Ecevit: "Kundakçılar hükümetin başındadır, hükümet zorbalıklarla özdeşleşmiş durumdadır. Çağ dışı cphe kuranlar isteselerde, istemeselerde bir daha hükümet olmamak üzere gideceklerdir, zorbaların kışkırtıcıları ve koruyucuları bugün işbaşındadır. Bu deneme çağ dışı bir düzeni, gerekirse demokrasiyi de yıkarak ayakta tutmak için yapılan bir denemedir" dedi. Ecevit: "Faşizm, ilkel kapitalizm, gericilik ve bölücülük el ele verip iktidar oldular" dedi. (burada faşizmle MHP'yi, ilkel kapitalizmi AP, gericilikle MSP'yi bölücülükle CGP'yi kastetmektedir)

Yine Demirel'de anaşinin destekleyicisi olarak Ecevit'i görmektedir. Hakim sınıf partileri arasındaki devlete hakim olma ve iç pazarı daha rahat, daha kolay sömürme amacıyla komprador burjuvazi ve toprak ağalarının kliklerinin siyasi temsilcileri olarak ekonomik kriz sürdüğü ölçüde siyasi dalaşma, taht kavgaları da sürmektedir. Muhalefetteyken "ilerici", "halkçı", "demokrasiçi" kesilen partiler, hükümet kurduklarında zam ve zulüm uygulamaktadırlar. İktidara egemen olan klik uygulamalarıyla halktan teşhir olunca muhalefetteki de halkın hoşnutsuzluğunu, kin ve nefretini kendi amaçları doğrultusunda kullanmak için adice yalan, demegoji ve palavralarla oy toplamaya, güç toplamaya çalışıyorlar. Bunda zaman zaman başarı kazandılar. MC'nin bunalıma çareyi halka yaptığı her türlü baskıda bulması ve buna Ecevit'in ve onun kuyruğundaki orta-burjuvazinin tepkisi, işçilerin, köylülerin, öğrenci gençliğin her günü faşist cinayet tertip kundaklayıcılarına karşı gelişen kin ve nefretleri hükümetin kendi içindeki çelişmeleri kızıştırdı. Özellikle MSP ile diğerleri arasındaki çelişme şiddetlendi. 1977 seçimlerinde gittikçe güçlenen CHP tekrar Ocak 1978'de AP'den ayrılan 11 bağımsız ve Demokratik Partinin desteğiyle hükümet kurdu. Komprador burjuva ve toprak ağaları iktidarını, parlamentonun kaba ve uydurma olduğunu, yanında her türlü iğrençliğin döndüğü meclis pazarlarında milletvekili transferlerinin açıkça yapıldığı ülkemizde halkımızın parlamentonun yüzünü daha iyi görmesine neden oldu. CHP'nin muhalefetteyken verdiği sözler, attığı palavralar, yaptığı demegojilerin hesabını vermek durumunda kaldı.

CHP hükümetinin hazırladığı programda "can güvenliği, hayat pahalılığını durdur-

mak, anarşinin tüm kaynaklarını kurutmak, enerji yatırımlarına öncelik verilecek ve enerji darboğazı aşılacak, linyit madenleri kamulaştıracak, işsizlik sigortası kademeli olarak kurulacak ve sağlık hizmetleri ücretsiz yapılacak" vs. vs. Oysa görülen odurki, başa geçen CHP hükümeti söylediklerinin tersini gerçekleştirdi. Ekonomik darboğazdan kurtulmak için Ecevit Dünya Bankası, İMF ve Avrupa emperyalistlerini dolaşarak yüksek faizli krediler alma yolunu seçti. İMF ve Dünya Bankası birkaç sefer kredi verdiler. İMF 180 milyon dolarlık, Dünya Bankası 60 milyon dolarlık kredi verdiler. Ayrıca İMF ile 15 milyar dolarlık anlaşma imzalandı. Ecevit "ekonomiyi 10 milyar dolarlık borçla devraldık" diyerek kendisinin suçlu olmadığını göstermeye çalışıyordu. Dönemin Maliye Bakanı Müezzinoğlu, İMF ile anlaşmaya gidip iyi niyet paketini hazırlayıp İMF'ye sundu. Ecevit hükümeti bugün olduğu gibi dün de İMF'nin direktifleriyle ekonomik politikayı yönetenleri eleştirirken kendisi de hükümetteyken çareyi İMF ve Dünya Bankasında buldu. Ecevit hükümeti zamları, hayat pahalılığını durdurmak bir yana daha da arttırdı. Üretim önemli ölçüde düştü. Her tüketim mallarına kuyruk oluştu. Devalüasyonlar yaptı. Stoklar biriktiren spekülâtorler korkunç şekilde havadan para kazanıyordu. Petrol, gübre, gıda tekel maddeleri nafîle idi. Artık halkta "bulalım da ne kadar pahalı olursa olsun" anlayışı geniş çapta yaygınlaştı. Halk artık inşaat malzemesinden lavaboya kadar, gübreden ilaca kadar herşeye yapılan zamu düşünmüyor, malı bulup bulmayacağı düşünüyordu. Kısaca ekonomik kriz büyüyor, üretimin düşmesi, alım gücünün düşürülmesi, işçi ve memur ücretlerinin düşürülmesi

vs. ekonominin 1975'den daha da olumsuz bir yöne doğru yol almasına neden oldu. Ekonomik kriz, her zaman olduğu gibi bu dönemde de gerek hakim sınıf partileri arasında, gerekse halkla hakim sınıflar arasındaki mücadeleyi, çelişmesi daha da keskinleştirmekte ve ülkede bir dizi siyasi olaylar gelişmektedir.

MC hükümetini kuran partiler bu kez de muhalefette oldukları için onlar halkçı ve demokrasici kesilmişlerdir. Demirel "bu hükümet uzun süre ayakta kalamaz" derken MSP lideri Erbakan "CHP balonu kısa sürede sönecektir, çünkü bu koltuk hükümetidir" dedi. MHP genel başkan yardımcısı Sadi SOMUNCUOĞLU ise verdiği demeçte "temennimiz bu 13 başlı ortaklığın pahalıya mal olmadan devrini tamamlamasıdır." şeklinde konuştu. Hergün komprador burjuvazi ile toprak ağaları kliklerinin kendi aralarındaki kavgalar, dalaşmalar sürüp giderken halkın genel olarak bütün partilere ve parlamentoya, özel olarak da CHP hükümetine karşı hoşnutsuzluğu gelişti. İşçi sınıfının grev, direniş hareketleri önemli boyutlara ulaştı. Özellikle MHP'li faşistlerin saldırıları, cinayetleri, toplu katliamları, biryandan var olan istikrarsızlığı körüklerken diğer yandan özellikle dinciliği, mezhepciliği körükleyerek emekçi halk arasında düşmanlık yaratarak halkın birliğini parçalamak için oyunlar tezgahlıyordu. 18 Nisan 1978'de Malatya'da MHP'li Hamido'nun posta ile gönderilen bombanın patlaması sonucunda ölmesini bahane eden MHP'liler, başta MHP olmak üzere AP ve MSP'lilerin bilinçli olarak halkı kışkırtarak alevi halka, ilericiler üzerine saldırtarak katliamlar yapmışlar ve mallarını yakıp yağmalamışlardır. Daha sonra Kahramanmaraş olayları, arkasından CHP'nin ülkemizin birçok yerinde sıkıyönetim uygulaması, CHP'yi önemli ölçüde teşhir etmekteydi. Bu olaylar ülkede tansiyonu daha da yükseltti. Ülkenin birçok yerinde grev, direniş, boykot, silahlı çatışmalar giderek yayıldı. Ecevit halkın umudu olmaktan çıktı. Kitleler kendi siyasi tecrübeleriyle Ecevit'in de birşey yapmadığını, giderek daha iyi görmeye başladı. Bunun üzerine halkla hakim sınıflar arasındaki çelişmeler kızıştı

ve sertliğe büründü. Yapılan silahlı eylemler, kitle direnişleri halk arasında destek gördü. Davrimcilerin kendi arasındaki kavgalarla ve çekişme, teslimiyetçi, macaracı faaliyetlere sosyalizm, devrimcilik maskesi takmış modern revizyonist ve hertürlü karşıdevrimci revizyonist yozlaştırma ve ihanetlere rağmen başta işçi sınıfı olmak üzere devrimci güçler, genel olarak devrimci teşkilatların etrafında gün geçtikçe birleşmeye başladılar. Her geçen gün artan hayat pahalılığı, zamlar, en temel tüketim malların bulunmayışı ve ekme,gaz, yağ, petrol vs. kuyrugunun halkta bıraktığı bitkinlik,stokçuluk, spekülörlük ve üretimin düşmesi, komparador patronların bunun sorumluluğunu yüklemeye çabaları ve düşük ücretleri, işsizliğin kol gezmesi, köylüler üzerindeki yerel zorbalıklarla merkezi zorbalarm baskısı ve köylü ürünlerine düşük taban fiat, gübre ve tarım aletlerine hem zammın gelmesi, hemde bulunmayışı, paranın değerinin düşmesi enflasyonun yükü kısacası şiddetli ekonomik kriz sürerken diğer yandanda hakim sınıf kliklerinin kendi aralarındaki saltanat,fazla ve daha rahat daha kolay, daha bol sömürü dalaşmalarının ürünü olarak doğan siyasi kriz ve bunun yolunu yer yer silahlı çatışmalara dönüşmesi, halk muhalefetinin, tüm yukardaki nedenlerden dolayı gelişmesi ve barışçıl umutlar yerine şiddete dayanan kitle mücadeleleri, devrimci halk kitlelerini güçlü, doğru ML çizgiye sahip parti ve teşkilatlar arayışı içinde; Çeşitli "Devrimciyim, düzene karşı mücadele ederim." diyen örgütler içinde ayrı ayrı kümelenmeleri sınıf mücadelesinin esas olarak kendiliğinden geliştiği boyutudur.

Bu ekonomik ve siyasi kriz CHP hükümetini kitleler gözünden düşürdü.Ekim 79 üçte bir yenileme ve eksik milletvekilleri seçimleri CHP'nin oylarını 77 seçimlerine oronla önemli ölçüde düşürdü. seçimlerde açıkca yenildiğini söyleyen Ecevit "mademki halk bizi istemiyor. Bizde hükemetten gideceğiz" demek zorunda kaldı. Bu kez yine Demirel başkanlığında MHP'nin dıştan desteğiyle MSP'nin kerhan desteğiyle hükümet kuruldu. Demirel hükümetinin iş başına geldikten sonra, öteden beri şiddetlenerek süregelen ekonomik krize çare olarak İMF'nin direktifleriyle ünlü Freideman modeli olarak bilenen 24 Ocak kararları doğrultusunda ekonomik tedbirleri aldılar, ve bu kararları dünya bankasında çalışmış emperyalist efendilerin ekonomik politikaların iyi uygulayabilen uşak ruhlu eski SİAD kurucuları arasında olan Turgut Özal vasıtasıyla uygulamaya soktu.

24 Ocak kararları İMF'nin dikertifleriyle uygulanıyordu. Bu kararlar dünya bankası OECD (Ekonomik Kalkınma ve Kültürel Gelişme için yardım örgütü) gibi uluslararası tefeci kuruluşlarının taleplerine uygundur. Emperyalist basın bu kararların "Türk ekonomisine kurtaran cesur adımda" olduğunu ekonomiyi "Ferha" çıkaracağını çarşaf çarşaf yayımladı.

Evet bu kararlardan hemen sonra TL, Dolar karşısında hızla düşürüldü, bir Dolar 70 TL'e çıkarıldı. Başta petrol olmak üzere ithal maddeleri oldukça pahalı oldu. Yılın ilk ayında zamlar oldu. Turgut Özal paranın satın olma gücünü düşürerek ilk bir kaç ayda enflasyon oranını yükseltti. 24 Ocak kararları sıkı para politikası, iç tüketimi azaltma,yüksek faizle paraların banka ve bankerlere çekmek,özellikle banka ve bankerlere dayanan sanayicilere yararlandırmak,ihracata yönelmek, üretim için yatırım yaptırmak vs...

24 Ocak kararlarına uygun enflasyon bir kaç aya sığdırdı. Pahalılık karşısında talep azaldı. Tüketimdeki düşüş, giderek enflasyon hızında bir düşme gerçekleşti. Enflasyonun hızını düşürüncede görünürde bir istikrara ulaşılmaya çalışıldı. Elbette bu

düşüş taleplerinin azalmasıyla, emekçi halkın zorla soyulması sonucu gerçekleşmiştir. Bu düşüş Ecevit dönemine kıyasla bir istikrar görünümüne büründü. Yani Ecevit dönemindeki enflasyon hızıyla tedavüle sürülen para konusunda belli farklar oldu. Fakat bu görünüm 1980'lerin ortalarına doğru açık istikrarsızlık tekrar kendini gösterdi. Çünkü 24 Ocak kararlarının önemli bir amacı olan ihracata yönelmek fiyaskoyla sonuçlandı. Çünkü iç tüketimde kısılmak olmakla birlikte üretimde artış olması bir yana azalma görüldü. Dolayısıyla kısık tüketimle, düşük üretim dengelenmiş oldu. Yatırımlarda gerileme olurken, işsiz sayısı da artarak 104 sanayi ürünlerinin 67'sinde düşüş oldu. Hakim sınıflar üretimin düşmesinde ideolojik amaçlarla yapılan grev ve direnişlerden kaynaklandığını iddia ederek, işçi sınıfının sendikal haklarına saldırdılar. Hakim sınıflar dışa göbekten bağımlı ekonomik krizinin sorumluluğunu emekçilere yükleyerek, dolayısıyla krizden kurtulmak içinde işçi sınıfının grev ve sendikal haklarını gasp etmek için zemin hazırlamaya çalışıyorlardı. *Nitekim, 12 Eylül faşist generaller cuntasının bu hakları nasıl bir çırpıda içine düştükleri bunalımdan dolayı geçici refahlama için keyfi olarak zorla gasp ettiklerine emekçi halkımız şaittir.* Ekonomik krizin şiddetlenmesi, kredi ve yatırım mali eksikliğinin fazlaşması ekonomik krizi derinleştirdi. Binbir zahmetle emperyalist efendilerden dilendikleri kredilerden ancak önemli borçları faizleri ödemek durumundaydılar. 1980 Ağustosunda ekonomik kriz açıktan görülebilecek şekilde hızla derinleşmeye başladı. Milli gelirden artış yerine gerileme söz konusuydu. Hem milli gelirden hem de sanayi katma değerindeki azalış 24 Ocak kararlarının tedbirlerini ters tepiyordu. Ayrıca tavâilde 260 Milyona varan piyasaya sürülen paranın işçi dövizü girdilerinden kaynaklandığını her ne kadar iddia ediyorlarsada aslında karşılıksız para başararak kalpazanlık yaptılar. Memur maaşlarını, köylülerin fındık, tütün, zeytin, vb. gibi ürünlerin satışındaki borcunu ödeyemeyen devlet karşılıksız para bastı. Bu kaçınılmaz olarak enflasyonu hızlandıracak, yani zamları beraberinde getirecektir. Yine 24 Ocak kararlarıyla dış ticaret açığı oronsal olarak azalırken 1979'a nazaran maliyet olarak daha da yükselmiştir. İhracatta kısmi bir artış sağlansada bu artık dünya piyasalarında satılan malların fiyatının artmasından kaynaklanıyordu. Petrol'e ve diğer mallara gelen zamlarla ithalatın maliyetinde %20 bir artışta beraberinde getirmiştir. Ekonomik kriz 1980 Ağustosunda önemli boyutlardadır. Bu iktisadi krizle birlikte siyasi krizde şiddetlenerek devam ediyordu.

Hakim sınıflar arasındaki çatışmalar büyüyor. Hükümeti "Kerhen destekleyeceğini söyleyen MSP diğerlerini "batı kulüpçü zihniyet" diye durmadan kamu oyunda teşhir ediyordu. MHP ise AP'nin kanatları altına örgütlenmek, devlet imkanlarından yararlanmak, katliam ve cinayetleri sürdürmek içinde olsa AP'ni destekliyordu. MHP güç kazanma politikasına uygun hareket ediyordu. CHP bir yandan kendi içerisindeki hoşnutsuzluklar ve klikleşmelerle uğraşırken diğer yandan her zaman olduğu gibi bunalımın bütün sorumluluğunu hükümete yüklemeye çabasıyla hareket ediyordu.

Bu kanatlar arasında şu veya bu şekilde ama uzun bir süredir, devam edip gelen iktidar, muhalefet çelişmelerinde aralıksız olarak devam eden mücadele bu dönemde de iyice reziliği diz boyuna çıkardı.

Parlamento teşhir olmuştu. Cumhurbaşkanlığı seçimi için 100 tur oylama yapılmasına ve bir oturumun 4 milyondan fazla TL'na mal olmasına rağmen hala cumhurbaşkanı seçilmemişti. Cumhurbaşkanlığı için yapılan oylamalara artık aday bile bulunamıyordu.

Cumhurbaşkanlığı seçimlerini düğümleyen AP vekaletten Çağlayangil'i koltuğa oturup yetkilerini artırmaya çalışıyorlardı. Diğer taraftan 1961 Anayasasında yer alan yetkilern sınırlı olduğunu, yarı başkanlık sistemine geçilmesini öneriyordu.

CHP'nin buna karşı "demokrasi savunuculuğu" kesilerek durması, AP bu kez "mille-te gidelim" diye tutturdu. Parlemonun çalışmaz duruma düşmesi hakim sınıfların göbekçi takımını, özellikle Vehbi Koç vb. Kompradorları rahatsız ediyordu. Halkın gözündeki iyice teşhir olmuştu. Bunun içinde "Halkın başka arayışlar içine gireceğini söyleyen bazı hakim sınıf sözcüleri Cumhurbaşkanlığı seçiminin yüz akıyla çıkmasını sağlaması" gerektiğini dile getiriyorlardı. Kenan Evren ABD'yi ziyaretten dönerken verdiği demecle partileri tehdit ederek konuştu. Bu tehditler bile hakim sınıflar arasındaki sertliği önleyemedi ve dalaşmayı sona erdirip, uzlaşma sağlayamadı. MSP'nin kilit rolü bir yandan AP'yi "Kerhen" desteklemesi, diğer yandan CHP ile anlaşması hükümet bunalımlarını derinleştirdi. MSP'nin önergesiyle dışişleri bakanı Hayrettin Erkmen gensoru ile dürülmesi, çatlağı daha da açtı. Bütün bu gelişmeler hakim sınıfların sınıflar üstü olarak göstermek istedikleri orduyuda teşhir ediyor. İki yıllık sıkıyönetim, ordunun faşist yüzünü giderek açığa çıkarmaktaydı. Halkın mücadelesini bastırmaya çalışırken, faşist çehresi, halka karşı olma niteliği açığa çıktıkça emperyalist efendilerinin ABD'nin ve hakim sınıfları telaşlandırdı. Çünkü ordu sadece ülke içindeki sınıf mücadelesini bastırmak işçilere, köylülere, hemen tüm halka karşı değil, aynı zamanda dünya çapında emperyalist devletlerin özellikle de ABD ve RSE yoğun rekabet, silahlanma ve üçüncü dünya savaşına hızla hazırlanma isteklerine uygun olarak ABD başta olmak üzere NATO'nun VARŞOVA paktına karşı stratejik alanda askeri üs olarak kullanılmayla görevlidir.

Halkımızın halk demokrasisi ve bağımsızlık mücadelesinin silahlı biçimlere bürünerek her geçen gün gelişmesi, bunun bastırılmaması yeni tedbirler almak zorunluluğu ortaya çıkarmaktaydı.

Kenan Evren ABD'nin direktifleriyle ordunun kışlasına dönmesini istiyordu. Ama bu haliyle değil elbette. Gerekli baskı yasalarını çıkartmak, sıkıyönetimi sivil hale getirmek amacıyla mevcut durumun hoşnutsuzluğunu dile getirmekteydiler.

Bütün çabalara rağmen, halkımızın ekonomik ve demokratik mücadelesi siyasi krizi daha da derinleştirmekte karşı-devrimci şiddete, karşı devrimci şiddetle direnmekteydi. İşçi sınıfının faşist baskılara karşı mücadelesi Tariş'te devletin resmi güçleriyle açıkta çatışmalara girerken, İstanbul'un bir çok büyük fabrikalarında da direnişler devam etmekteydi. K. Maraş olaylarından sonra aynı oyunlar Tokat'ta, Malatya'da, Çorum'da oynanmasına ve sivil faşist güçlerin yanında resmi faşist güçlerle kol kola olan saldırılarına karşı halkın kendisini savunmasından başka yolu olmadığını gün geçtikçe bilincine varıyordu. Faşizmin azgın saldırıları, kanlı vahşeti, sömürücü zorbaliğı, katlettiği yola rağmen siyasi ekonomik istikrarsızlık, dışta özellikle ABD emperyahizmini, içte komprador burjuvazi ve toprak ağalarını tedirgin ediyordu. RSE'leride bu bunalımdan kendi hesabına yararlanmaya çalışıyorlardı.

Başta modern revizyonistler olmak üzere çeşitli emperyalist ve reformist karşı devrimci gruplar işçi sınıfının mücadelesinin düzen sınırları içine boğdurup pisifizmi teslimiyetçiliği geliştirirken, diğer yandanda RSE'nin dümen suyundan hareket ederek Sovyetlerin yayılmacılığına doğrudan hizmet etmekteydiler. Halkın devrimci güçlerini kendileri arasında dağınkılığı burunun ötesini göremeyen tutum ve davranışları "kar-

şıdaki dağları ben yarattım" zihniyetiyle kısır döngeler içindeki olumsuzluğun alabildiğine kol gezdiğine halkımız şahittir. Halk arasındaki çelişkileri lafta barışçı metodlar, eleştirir, özeleştirir ile çözümlü diyen görüşler, pratikte ideolojik acizlikle kavga, çekişmelerin silahlı çatışma ve ölümlere varan sonuçları halkı önemli ölçüde hoşnutsuz kılan diğer önemli başka nedenlerdir.

Bir yandan kitlelerin kendiliğinden gelişen silahlı hareketlerine karşı sırtını dönüp, sözde maceracılığa karşı tavır alırken, özünde objektif olarak gelişen sınıf mücadelesinin öne çıkardığı silahlı mücadele biçimlerini pasifizme reformizme itilmekteydi. Pasifizmi reformizmi red edip doğru olarak ülkemizdeki silahlı mücadelenin rolü vurgulanırken, ML olmayan kendi siyasi ideolojik platformları temelinde ele alıp, dolayısıyla bu hattın genel özelliklerinden biri olan kitlelerin siyasi deneyimlerinin kale almayan maceracı çizgilerin icraatlarında halkı önemli ölçüde hoşnutsuz etmiştir. Öyleki yapılan bir çok doğru eylemden dolayı halktan sağladığı desteğin yanında önemli ölçüde rast gelen, gerçekte doğru hedefler tesbit etmeyen silahlı eylemlerin, 12 Eylül öncesi ve sonrası hakim sınıflar ağzından düşürmediği ve bundanda epeyce başarı sağladığı "halkın can güvenliği yoktur" demogojisine bir malzeme sağladığı da bir gerçektir.

Yine bu dönemde, daha sonra geniş olarak değineceğimiz Partimizin içinde bulunduğu yapıdan, düzene karşı halkın muhalefetini toparlamak, döneme uygun mücadele biçimleri ile savaşmak nasibine sahip olmak bir yana sınıf mücadelesini arkadan seyreden, özellikle Parti içinde revizyonist troçkist kanat "ML'i yeniden keşif etmeyle uğraşmış, böylelikle inkarcılığını önemli boyutlara ulaştırmış. Uluslararası planda ve ülkemizde Mao Zedung'un, böylelikle ML inkarcılığını sistemleştirdiği, başını AEP dönük yöneticilerinin çektiği ML'e yeni bir oportünist cepheaden saldırılarını sürdürdüğü bir ortamda; bu çizgiyi Partimiz içinde geri adımlarla ve daha sinsi metotlarla takip eden revizyonist troçkist kanat somut koşulların Partinin önüne koyduğu; özellikle ülkede silahlı kitle hareketlerine önderlik etme, Parti ile kitlelerin ileri unsurlarının birleştirme görevleri yerine, "içeride dönük çalışma içinde" Araştırma inceleme adı altında ML' mi red etmenin, dolayısıyla Partinin temelinde dinamit koymanın faliyetiyle meşguldüler. Yazımızın daha sonraki bölümünde değineceğimiz gibi izlenen örgütsel politika ile Partimiz siyasetini günün somut koşullarının biçimlendirdiği somut taktiklerle geliştirmeme hayata uygulama, sürdürülen kaba ve ilkel çalışma tarzı ile Partimiz bünyesine bir dizi temel ideolojik zaafın, hastalıkların yerleşmesine neden oldu. Elbette savaşçı bir yapı o dönemde Partimizden beklenemezdi. Çünkü sınıf mücadelesi kendiliğinden gelişip silahlı biçimlerini ön plana geçirirken, Parti önderliği barışçı mücadeleyle GSH aşamasını sözüm ona tamamlamaya çalışıyordu. Bu durum objektif olarak silahlı mücadeleye şartları için de oldukça elverişli olmasına rağmen, subjektif olarak güçlerin buna uygun hale getirme yerine, maalesef yanlış anlayış ve varılan noktadaki inkarcılıkla bu gelişmeyi köstekleme rolü oynuyordu. Bütün bu devrim safırlarındaki olumsuzluklara rağmen halkın ruh hali sivil mücadeleye uygundu. Yukarıda bahsettiğimiz devrimci güçlerin, dağınıklığı, parçalanmışlığı ve her gün yeniden doğan grup kurma illetinin kendisinden başka herkesi yeren halk demokrasi ve bağımsızlığı mücadelesi sorumluluğuya nareket edilmemesine rağmen, yinede halkın mücadelesi esas olarak düzeni tehdit ederek krizi derinleştirici rol oynuyordu.

Hakim sınıflar arasındaki kavgalar; ülkedeki ekonomik ve siyasi krizin çıkılmaz hale

gelmesi, devlet otoritesinin zayıflaması ve onun temel unsurlarından biri olan ordunun teşhir olması, devlet imkanlarının kâh bu klik kâh diğerinin başa geçmesiyle hovardaca, rahatca harcanması, sömürü ve kârlarının bollaşması ve buna karşılık halkın muhalefetinin gelişmesi hakim sınıfların yönetim istikrarsızlığının vahametini daha da artırdı

Ülke içinde durum bu derece istikrarsızlık içinde iken uluslararası durum neydi?

ABD ile RSE'leri dalışmalarda Türkiye'nin, ABD için, bulunduğu önemli konumu vaz geçilmezdi. RSE'nin gelişmesi ancak ABD'nin hakim olduğu pazar alanlarının ele geçirilmesiyle mümkündür . Bunun için RSE ABD'nin hakim olduğu ülkelerde bir yandan doğrudan uşakları vasıtasıyla alttan örgütlenirken, ordu ve bürokratik devlet aygıtından güç ve taraftar kazanmak için çalışırken, diğer yandan da hakim sınıfların teslimiyetçi ve efendi değiştirme karekterinden yararlanarak ekonomik yardım adı altında sermaye ihraç etme fırsatını bulmaya çalışmaktadırlar. Gelişen sosyal ve ulusal kurtuluş hareketlerinin genellikle ABD emperyalizmine darbe vurmaktadır. Ulusal mücadelelerinin geliştiği ABD emperyalizmine bağlı ülkeler de istikrarsızlık giderek gelişme kaydederken ABD'nin aldığı tavır bir yandan parçadan vazgeçme, diğer yandan bütünden vazgeçme, diğer yandan bütünden koymama tavrıdır. Bu da parçayla bütünün arasındaki çelişmede güç ilişkisinin aleyhine bazı sonuçlar doğurmaktadır. Türkiye, yeni Rus çarlarının her gün her saat entrika ve dolaplar dönderdiği göz diktiği, Orta-doğu açısından stratejili bir konuma sahiptir. Dolayısıyla Nato için Türkiye'de istikrarın sağlanması ve kendi uşakların iktidarının sağlanması ve sağlamlaştırılması vazgeçilmez bir öneme sahiptir.

İşte üçüncü dünya savaşıma hızla hazırlanan en büyük iki emperyalist devletin hegemonya mücadelesinin gerektiği yayılmacılık ve rahat kumanda edebilmek amacıyla Türkiye'deki istikrarı sağlamanın şart olduğundan hareketle ABD'nin örgütleyiciliği ve planlayıcısı olduğu 12 Eylül askeri faşist darbesi gerçekleştirildi.

ŞİMDİ 12 EYLÜL CUNTASINI KİMLER GERÇEKLEŞTİRDİ?

VE HANGİ GÜÇLER DESTEKLEDİ?

12 Eylül cuntasının esas hedefi halkın halk demokrasisi ve bağımsızlık mücadelesini ve ... Kürt ulusunun milli eşitsizlik ve baskıya karşı ulusal hareketini bastırmaktır. Bunun yanında cunta hakim sınıf kliklerinin diğer bazı kanatlarından MHP'yi, MSP'yi ve CHP'nin Eyüpoğlu, Topuz, Güneş kanadı haric, Ecevit ve diğer kanadını hedeflerken RSE'nin uşağı TKP, TİP, TSİP vs. gibi sosyal faşist klikleride hedeflemekteydi.

Hakim sınıfların "göbekçi" veya "merkez" kanadı cuntanın merkezinde bulunurken CHP'nin Güneş, Topuz, Eyüpoğlu kesimi bir kanadı da diğer kanadında ise AP'nin MHP eğilimli olmaya kesim almaktadır. Merkezde bulunan göbekçi klikler iş adamlarından Vehbi Koç ve Ali Koçman, Ezcacıbaşı'n öndeliğindeki TÜSİAD içindeki kanatla OYAK'tır Ordu da Haydar Saltuk ve Kenan Evren'dir. Kontenjan senatörü Metin Tokar parlamentoda Turhan Feyzioğlu'dur. Basında ise Hürriyet ve Milliyet gazetesidir.

Komprador burjuvazi ve toprak ağaların bu göbekçi takımı o derdi olmayan devletin kilit noktalarını her zaman ellerinde tutarak iktidar tehlikeye düşünce hemen harekete geçen kesimdir. Bu kesim 12 Eylül öncesi dönemde siyasi iktidar sağlamak için AP ve CHP ortak hükümet koalisyonunu önererek ve gerçekleşmesi için çaba sarfetmiştir. Bu gerçekleşmeyince çeşitli tehditler savurarak partilerden kendi aralarındaki çelişmeleri bir yana bırakıp el birliği ile ekonomik siyasi "istikrar" sağlamaları için direktifler

ve tehditler bulmuşlardır. Bu merkezci kanat Kemalist—İnönücü çizginin tek mirascısı olmamakla birlikte en koyu mirascısı durumundadır.

Bu merkezci kanadın koltuklarında bir yanda MHP'ye eğilimli olmayan AP, Sakıp Sabancı, Osmanlı Bankası, H.Narin, İ.Bodur, Yazarlar, Hisar Bank vs. Diğer kanadın da ise CHP'nin Güneş, Özaydınlı, Topuz, Eyüpoğlu kesimi bulunmaktadır. Cnta bunların dışında diğer komprador burjuva ve toprak ağaları klikleri ile orta burjuva kesimlerini hedef almıştır. Parlemntoda Cumhuriyetçi Güven Partisi Başkanı olan Turhan Fevzioglu'nun cuntada rolü büyüktür. Dayanışma Meclisinde yer alanların büyük çoğunluğu CGP'lilerdir. Yine ilk dönemleri cuntanın hükümeti kurma görevini Fevzioglu'na verdiği gerçek dışı değildir. Yine siyasette hakim sınıfların akıl hocalığını üstlenen, ancak oy derdi olmayan ve bu yüzdende teşhir olmamış olan bu azıllı faşist Fevzioglu bu yakın dönemdeki Türkiye'deki cuntanın uyduluğunu üstlenen KTFD Başkanı Denктаş'ın akıl hocalığı için resmen danışmanlık görevini üstlenmiştir. Cuntanın ABD uşağı MHP'yi hedeflemesine neden olarak; A— Daha öncede belirttiğimiz gibi ABD'nin uluslararası planda, kendine bağlı ülkelerde istikrar sağlama politikasına ters olarak MHP'nin istikrarsızlığı körükleyen politikası B— MHP'nin uzun vadede olsa tek başmada iktidara hakim olmak ve bu hakimiyetini esas olarak zorla gerçekleştirmek için örgütlenmek güç toparlamasına uygun olarak faaliyet yürütmesi. Ekonomik ve siyasi krizden kurtulmak için diğer komprador burjuva ve toprak ağalarının politikalarından daha farklı yollar izlemesi ve bu yüzdende diğer kanatları tehdit etmesi ve çatıştığı ile bunu kanıtlamış olması. C— MHP'nin azıllı, saldırgan, barbar ve cinayet politikasından; doğan; esas olarak işçilere, köylülere, yurtsever demokrat devrimci aydınlara ve komünistlere emekçi halka , ayrıca kendisinden olmayan herkese devletin himayesinde devletin resmi güçleriyle çeşitli seviyelerde iş birliği yaparak giriştiği cinayet ve katliamlardan dolayı teşhir olması ve geniş kitleler tarafından ona duyulan tepki. D— Rvzyonist ve oportünistlerinde çabası ile, Türkiyede faşizmin devletin dışında sadece MHP'ye indirgemesinin, devletin ve diğer komprador burjuvazi ve toprak ağalığının faşist karakterinin gizlenmesinin ve sonradan faşist cuntanın ustaca kullandığı "biz faşizmede, komünizmede karşıyız" demogojisi için şartlarının yaratılması.

İşte ABD emperyalizminin direktifi ile hareket eden cunta yukarıda saydığımız nedenlerden dolayı halkın desteğini almak için MHP'yi hedeflemekte ve bu noktada MHP'ye duyulan öfke ve kini geçicide olsa kendisine sempatiye dönüştürmek çabası içine girdiği bir gerçektir.

Cunta hakim sınıflar içinde esas olarak CHP'nin Ecevit kanadına, RSE'ne kuyruk sallayan kesime ve diğer uzlaşıcı orta burjuva kanadına yöneldiği ve bu kesimlerin cuntaya peyce tepkidüdüğü bir gerçektir. Bu gün Ecevit kliğinin orta burjuvazinin önemli kesiminide peşine takarak "demokrasi" havariliği yaptığını görmekteyiz.

Cuntanın MSP'yi hedeflemesinin esas Nedeni; feodal, dinci, tefeci bezirganalının bu gün olduğu gibi geçmiştede Kemalist—İnönücü çizgiye karşı olan kesimini temsil etmesindedir.

Bu kesim aynı zamanda Kemalist iktidar döneminde de, Kemalist burjuvaziye karşı çıkan sultanlığı ideolojik dayanağını oluşturan bu günkü koşullara uygun olarak varlıkların devam ettiren kesimdir. Bunlar "Atatürk'çülüğe" fırsat buldukça saldırımlarında ve iktidar ortağı olan devlet imkanlarını, kredilerini, "Çarcur" etmelerinden ötürü

Ekonomik siyasi krizden kurtulmak için 12 Eylül darbesini gerçekleştiren Komprador burjuvazi ve toprak ağalarının temsilcisi kanatlar bir yandan halkın mücadelesini bastırmak, devrimcileri, yurtseverleri, komünistleri, akılalmaz tertip ve cinayetlerle sindermeye, yok etmeye çalışırken komprador burjuvazi toprak ağaların, tefeci tüccarların diğer kesiminde hedefliyerek zorla iktidara hakimiyeti sağlayıp sözümlerine ona ekonomik ve siyasi istikrar sağlama yoluna girdiler, Oysa kendilerine muhalefet eden güçlerin sesini her türlü yöntemlerle bastırmaya çalışan askeri faşist cunta, yönetimi geçici bir güç kazanmasına rağmen, gerek cuntanın kanatlarıyla merkezi arasında, gerekse diğer hakim sınıf partilerini muhalefetiyle, özellikle Ecevit'in ortaburjuvaziyi kuyruğuna takmak için "söz ve düşünce özgürlüğü", "özgürlükçü demokrasi" savunuculuğunu üstlenmesi ve kamu oyunda cuntaya alternatif muhalif güç olarak sesini duyurması, cuntanın ekonomik "istikrar" tedbirleriyle orta-burjuvazi ve emekçi halkın sırtına yüklediği ağır yüklerden dolayı kamu oyunda sesini duyurmasına rağmen alttan alta yükselen tepki ve homurtularında gösterdiği gibi ekonomik ve siyasi krizi atlama bir yana esas olarak krizin devam ettiğini göstermektedir. Halkın "can güvenliğini koruyacağız" deyip gelen cunta devlet terörünü artırırken halkın can güvenliğini tehdit edenin faşist devlet olduğunu pratikte kanıtlamıştır. 12 Eylül öncesi devrimci durumdaki yükselişin ifadesi olarak görülen kitlelerin yoğun silahlı direnişleri, 12 Eylülden sonra silah zoruyla bastırmıştır. Bu bastırma tamamen zora dayanan, en ufak demokratik hak ve özgürlükleri bir çırpıda ortadan kaldıran cunta, halkın sevgisini değil nefretini kazanmıştır.

Kendisine "Bolşevik" Partizan adını takan bir avuç bürokrat mülteci revizyonist hizbin iddia ettiği gibi "ekonomik ve siyasi istikrarı sağlamış, devrimci durum ortadan kalkmıştır" şeklinde değildir. Halkla hakim sınıflar arasındaki çelişme yumuşamamış tersine şiddetlenmiştir. Kendiliğinden gelişen kitle hareketleri zorla bastırılmıştır.

Cuntanın ekonomik ve siyasi krizin nasıl daha da keskinleşerek devam ettiğini kısaca belirtelim.

Faşist cunta 2 yıllık "ekonomik istikrar programı" olarak İMF'nin direktifleriyle uygulamaya sokulan 24 Ocak kararları kamu oyundada açıkça görüldüğü gibi çatlama yapıyor. Cuntanın kendi arasındaki çatlamasının esas temel nedeni tüm iddia ve çabalara rağmen bu yoldaki bütün emekçi, halk düşmanı tedbirlerle, bu konudaki demogojilere rağmen ve ekonomik krizi önleyememesidir. Krizin sürmesi çatlamayı şöyle doğuruyor:

a)– "İstikrar tedbirleri" denen siyasetin sürmesine yol açıyor.

b)– Gerek 24 Ocak kararları siyasetini uygulayabilecek, gerekse ücret dondurma, grev yasaklama, her türlü muhalefeti susturma ve yok etme tedbirlerini devam ettirebilecek tek yönetim olarak cunta yönetimi görülmektedir. Ve aynı zamanda cuntanın temsil ettiği kesimin devlette egemenliğini sürdürmektedir.

Kriz sürünce, krizi atlama üzere uygulanan ve sürdürülen siyasetin sürdürülmeside gerekiyor. Bu siyasetin özü, temeli, asıl yönü şüphesiz ki krizin yükünü tamamen emekçi halkın sırtına yüklemektir. Bunun için ücretler zorla dondurulmuş, taban fiatları tamamen düşük tutulmuş, faiz yarışı yoluyla halkın elindekiler toplanarak halkın satın alma gücü ve talebi tamamen kırılmıştır. Bunlara karşılık döviz açığını kapatma üzere "İhracat yapın" "malın hollaşması için üretimi artırın" diye komprador büyük burjuvaziye büyük sübvansiyonlar yapılmıştır. Evet bu siyaset bu nitelikleriyle esas olarak

halk düşmanıdır. Fakat bu siyaset iç pazarı (halkın alım gücünü) daralttığı; devletin kredi finansmanı, vergi destek ve kolaylıkları esas olarak daha dar bir zümreye yönelttiği -çünkü para arzı daraltma siyasetini buna zorluyordu- için iç pazarı eskisi gibi geniş rahat istediği gibi sömürme imkanını genel olarak kaldırıp, özel olarak ise krediler finansman vb. desteklerinden cunta içinde çok daha dar bir zümre yararlandı.

Bu durum bu siyasetin tali yönüyle de dar zümre dışındakilerin finansman, kredi güçlüğü çekmesine yol açtı. Eğer kriz kısa sürede önlenebilseydi, bu tali yönün yükünü kayıplarını şüphesizki dar zümre dışındakiler çekecekti. Ama alınan bütün tedbirlere rağmen ne kriz hafifledi nede hafifleceği var.

Bu durumda banka, bankerlik, ihracat kolaylığı vb. gibi finansman, kredi devlet desteği ve imkânlarına sahip olmayan imkanlara alışmış iç piyasadaki kompradorlar tepki gösteriyorlar. Bu krizden Koç, Sabancı vb. gibi bankeri bankası olanlarla ihracatçı kesim (Ali Koçman vb.) etkilenmiyorlar, hatta diğerlerini, iflas edenleri, büyük zarar şeklinde yiyerek büyüyorlar. Ucuz ve bol kredi, vergi iade ve indirimi, ihracat teşviki, devlet kefaletiyle ucuz banka kredi desteği, ve iç pazarın istenildiği gibi sömürü imkanlarının daralması, eskiden bol olan bu imkanları bölüşmek konusunda bir mücadele yaratıyor. Bu mücadeleyi (daralmış, azalmış bu imkanlardan aslan payını alma mücadelesini) ise bugün temsilcisi cuntanın merkezinde bulunan *Vehbi Koç, Ali Koçman, Oyak vb. kılığı kazanıyor. Bankası bankeri olan Sakıp Sabancı, Osmanlı Bankasında bu imkanların paylaşımında üvey evlat muamelesi görmekten uzaktan şikayetçidir. Sabancı'nın kur farkını devletin ödemesi talebi ve ödenmezse yardım yapılmaz feryadı açıktır. Fakat bunları bankası bankeri olmayan, H. Narin, İ. Bodurlar'la Hissarbank, Çavuşoğulları kadar etkilemiyorlar. Mevcut durumundan iyice feryat figan etmiyorlar.*

Komprador burjuvazinin banka, bankerlik gibi finansman kuruluşlarinasahip olmayan finansmanı daha önce devlet desteği, ucuz kredi, teşvik kredisi, vergi indirimi vb. kolay ucuz yoldan temin etmeye alışmış ve bu anlamda ekonomik bunalımdan uzun süreli krize dayanamayacak kadar zayıf, iç pazarı istediği gibi kullanmama, işçi sorunları konularında (ücret, işçi çıkarma, tazminat vb. konularında tam dört dörtlük olmama) devlet desteğini yeterince bulamama bu destek sayesinde ucuz ve rahat, tatlı kârlar elde edememe durumunda olan bu kesim 24 Ocak Kararlarına karşı çıkmaktadır. Bu kanat 24 Ocak Kararlarının fiatları serbest bırakan ücretleri donduran, halk düşmanı ve patron yanlısı yönlerine evet, fakat işçi pazarı daraltan kredileri pahalılaştırılan, işçi çıkarmayı tam serbest hale getirmeyen yanlarına hayır diyor.

1. Bu gelişmeler; a) H. Narin'in 24 Ocak Kararları diye alınan ekonomik siyasetin devam etmesini ve bu siyasetin hala aynen devamını savunan T. Özal'ı eleştirmesi, b) değişik derecelerden, değişik üslupta da olsa Narin'in bu eleştirilerine İ. Bodur, Şükrü Er gibi sanayicilerle bu kligin sözcülerinde C. S. Sadıklarında katılması, c) T. Özal bunlara "uzun vadeli" menfaatlerini düşünmelerine yönelerek aynı sertlikte cevap vermesi ve programın devam ettirileceğini açıklaması...vb.

Her şeyden önce bu anda Amerikan hakim sınıfları 24 Ocak Kararlarının uygulanmasından bu yana hiç ses çıkarmazken, hararetle destekleyip, alternatif olmayan tek çare diye savunurlarken, bugün bu ekonomik siyasetin artık sürdürülüp, sürdürülemediği temeline çatışma olduğunu gösteriyor.

2. 24 Ocak Kararları, çizgisinin sürdürülmesine karşı çıkanlar esas olarak birbirinden farklı iki ayrı özelliğe sahip iki grupturlar. Birinciler, Amerikancı olmayan Avrupa'cı

Ecevit'in temsil ettiği komprador burjuvalarla , orta ve küçük sanayiciler işletme sahiplerinden oluşmaktadır. İkinciler ise, devlet makamlarından eskiye oranla yararlanamayan ve rahat yoldan tatlı kârlar elde edemeyen aç gözlü Narin'ler, Bodurlar. S. Er, C.T. Sadıklar, ve ege sanayinin sözcülüğünü yaptığı grupturlar.

Basında TRT'de sesi çıkanlar, demeç verenler genellikle bu ikinci gruptandırlar. Bunlar birincilerin haklı taleplerinide kendine mal ederek ortaya çıkıyorlar. Küçük ve orta sanayicilerin şiddetli tepkisi olduğu halde TRT'de sesinin sürdürülmesinden yüksek sesle şikayetçi olmayan, esas olarak çizginin sürdürülmesine taraftar olan, başta V. Koç olmak üzere, Ali Koçman (TÜSİAD), Pamukbank, Sabancı (Akbank) Haslar (İst. Bankası) vb. ile İMF'dir.

3. 24 Ocak Kararları siyasetinin artık devam ettirilmesine karşı çıkıp, işçi çıkarmada tamamen serbest olmak (ucuz ve bol kredi, iç piyasada pazarı —alım gücünü artırarak— biraz enflasyon pahasına da olsa) canlandırma konularında devlet desteğini isteyen H. Narin'lerin bu istek ve eleştirileri cuntanın merkezi ve ipleri elinde tutan klik tarafından şimdilik benimsenmiyorsa da, bu kliğin gerek sınıfsal, gerekse de siyasi taban ve ağırlıkları nedeniyle tamamen kayıtsızda kalmaz. Çünkü, cuntanın ayakta kalması için bu kliğin desteğini de muafaza etmek zorundadır. Birliğe önümüzdeki dönem daha çok muhtaç olacaktır. H. Narin kliği, T. Özal'ın deyimiyle "kısa vadede tatlı kârlardan, ağır sömürden vaz geçmeyen" bir gruptur.

Devletin büyük ekonomik ve siyasi desteği büyük kârlarda bulunmaya alışmışlar. Bugün de istedikleri finansmen kredi, faiz ve yine düşük işçi ücretleri ya da çıkarılması konusunda devlet desteğidir. Bunlar aç gözlü ve doymaz, en hırslı sömürücüler, en kolay, en risksiz ve rahat yoldan büyük vurgunlar, kârlar sağlayan sömürücüler olarak şikayet etme yerine mevcut krizin (ve "ölen ölü kalan sağlar bizimdir", "büyük balık küçük balığı yutar" felsefesiyle aldatmaya çalıştığı) mahfettiği orta ve küçük sanayicileri, şikayet sebeplerine sahip çıkarak ortaya çıkıyorlar. Elbette sadece bu klik, orta ve küçük sanayicilerin taleplerine sahip çıkamıyorlar. Başından beri 24 Ocak Kararlarına karşı çıkan Ecevit'te bu kesimin taleplerini dile getirmektedir.

Bütün bu gelişmelerin gösterdiği gibi; 1-Bütün yükü halkın sırtına yüklemelerine ve yakın zamanda "Feraha, düzlüğe çıkacağı" vaadlerine rağmen, ekonomik kriz sürüyor. 2- Ekonomik krizin sürmesi devlet nimetlerinden, kim daha fazla yararlanacak temelde cuntanın bile kendi arasında çatışmaya yol açmıştır. 3- Bugünkü siyasete isyan edenler ya "bize de devlet kredi verisin, ya da"enflasyonu birazcık azaltsm" diye çabalamaktadırlar.

24 Ocak Kararlarının esasta bugünkü biçimiyle sürdürülmesine karşı olan Amerikan- cı H. Narin, S. Er, İ. Bodur, yazarlar, Hisarbank, Çavuşoğullarıdır. Bunlar tamamen AP'lilerdir. Karşı çıkanlar, Avurupacı CHP'liler olup sözcülüklerini İlhan Selçuk vb., Eskişehir sanayi ve işadamları odası yapmaktadır. Destekçi olan Koç ve A. Koçman'larda fazla şikayetçi olmamaktadırlar. S. Sabancı'ların sözcülüklerini ise, Günaydın ile Hürriyet, Milliyet gazeteleri ve akıl hocalığını üstlenen Metin Toker, Mehme Barlas'tır. Görüldüğü gibi cuntanın kendi içindeki çatışması AP'li klik ile İMF ve V. Koç (hakim sınıfların devletçi ve merkezci kanadı) çatışmasıdır. Cuntanın kendi içindeki siyasi çatışması anayasa, seçimler ve partiler yasalarında da yansiyacaktır.

Cuntanın emekçi halka uyguladığı katmerli baskılar, gün geçtikçe daha fazla dünya demokratik kamuoyunda ve Türkiye'de teşhir olmaktadır. Cuntanın kendi deyimiyle bir daha 12 Eylül ve 12 Mart'lar gibi askeri darbelere gerek duyulmaması için hazırlayacağı anayasanın nasıl bir anayasa olacağı da daha şimdiden bellidir. Senelerdir başta işçi sınıfımız olmak üzere, emekçi halkımızın kanyla, canıyla kazandığı demokratik hakların tamamen elinden almayı planlayacak ve bunların üzerindeki baskıları daha da yasallaştırmaya çalışacaktır. Ancak faşizmin korkunç ve lanet çevresi her geçen gün icraatlarıyla açığa çıkmakta, istediklerini tam anlamıyla başaramıyacaklardır. Cuntanın ideolojik, siyasi, ekonomik ve kültürel alandaki ırkçı, şövenist baskılarına karşı gelişen mücadele bugün görünürde kitle hareketleri şeklinde dışa taşınma da önemsenmeyecek bir durumda olduğunu görmekteyiz. Cuntanın muhalif komprador burjuvazi ve toprak ağalarını diğer kliklerinin sesini daha zorla bastırma yolunu seçmesi, onun ne menem şey olduğunu açık ispatıdır. Ne var ki, cuntaya TRT'nin basının tüm çarpıtma ve sahtekârca şakşaklığına rağmen alttan alta gelişen mücadeleyi zaman zaman belli kesimler fırsat buldukça dışa yansıtıyor gibi görünmektedir. Cuntanın zorunlu olarak geri adım atması hiçte beklenilmeyen bir durum da değildir.

Partimiz önderliği daha önce darbeyi AP'nin ve CHP'nin ortak olarak gerçekleştirdiğini değerlendiriyordu. Bu tespit hatalı, doğru olmayan bir tespitti. Çünkü pratikte gördük ki, *CHP'nin Ecevit kılığı darbeyi başından beri desteklemiyor ve karşıydı. Daha önce yapılan tespit tahlilci olmayan, yüzeysel verilere dayanıyordu.*

Yine troçkist-revizyonist YDH'de "12 Eylül darbesi bütün hakim sınıfların asgari müşterekte birleşmesinin ifadesi" olarak savunmaktadır.

"1. yıl cunta sonrası durum ve görevlerimiz" adlı yazıda şunu söylüyorlar:

"Cunta Türkiye'deki hakimiyet için dalaşan emperyalist güçler açısından, gerekse onların uşakları yerli hakim sınıflar açısından bir bütün olarak sarsılan iktidarlarını elde tutma, asgari müşterek ifadesi olmuştur. Emperyalizm ve hakim sınıflar açısından sarsılan iktidarlarını koruyabilmek için adeta bir "imdat freni" görevini yerine getiren cunta, hakim sınıflar arasında "asgari müşterek" te geçici birleşme arasındaki yoğun iktidar mücadelesini bir süre ertelemek, dalaşmayı elli ölçüde yumuşatma anlamına gelmiştir. Hakim sınıflar hatta bu asgari müşterek için kendilerinin sözcülüğünü yapagelmiş olan bir dizi siyasetçiyi feda etmeyi bile göze almıştır. 12 Eylül öncesi siyasetçiler aracılığıyla kamuoyuna bütün çıplaklığı derinliğiyle yansıyan hakim sınıflar arasındaki iktidar dalaşması: 12 Eylül sonrasında yerini hakim sınıfların *bütününün* şu veya bu ölçüde cuntayı desteğine bırakmıştır. Bu da "düzenin korunması" açısından cuntanın tüm hakim sınıflar adına kazandığı "bir başarıdır". Şimdi 12 Eylül'ün üzerinden *bir yıl geçtikten sonra* (abç) hakim sınıfların sözcülerinden bir kesimi cuntaya "terbiyeli bir üslupla" ! eleştiri getirmeye; homurdamaya başlamıştır. Özellikle MHP'ne karşı tavrı hakim sınıfların *asgari müşterek birliğini bozacak* (abç) bir nitelik taşımaktadır.

Cuntanın bugün için alternatifinin olmaması hakim sınıfların bir kesiminden gelen homurtuların şimdilik fazla yükselmesini engellemektedir. Ama bu hep böyle kalacak anlamına gelmez."

Evet, yukarıda yaptığımız uzun alıntıda mülteci revizyonistlerin cunta hakkında harika tespitlerini görüyoruz. Mülteciler "cuntanın tüm hakim sınıfların temsilcisi olduğu"nu savunmaktadır. Cunta hakim sınıfların bir kesiminden 'terbiyeli' bir üslupla eleştirilmektedir. "MHP'ne karşı tavrı, birliği bozacak niteliktedir" vs.

Aklı başında herkes, sıradan siyasetle uğraşmayan bir kişi bile cuntanın hakim sınıflarının bütünü temsilcisi olmadığını rahatlıkla görebilir. Yani cuntanın MSP'ni, MHP'ni, CHP'nin Ecevit kanadını başından beri hedeflediğini, cuntanın merkezinden ve kanatlarından hangi kliklerin olduğunu yazımızın başında açıkladık. Tekrar etmemek açısından bir daha belirtmiyoruz. Ancak mültecilerin bu "somut tahlillerine" hayran olmamak elden değil. Madem hakim sınıf kanatlarının bütünü kendi arasında tamamen birlik oluşturacak durumları varsa, neden 12 Eylül öncesi bu birliği sağlayamadılar. Brakalım hakim sınıfların tümü arasındaki birliği, neden CHP ve AP koalisyon hükümeti merkezci kanadın çabalarına rağmen gerçekleşemedi? Mülteciler genel demogojik lafları peş peşe sıralayarak yaptıkları "çok somut"! harika tahlillerine, halka yol göstericiliğine (!) doğrusu insan imreniyor!

12 Eylül cuntasından dört ay sonra Arayış dergisinde cuntaya açık tavır koyduklarından haberleri yok mudur acaba? Oysa yukarıdaki alıntıda görüldüğü gibi "bir yıl sonra 'terbiyeli' üslupla cuntaya eleştiri getirildiğini, homurdanmanın olduğunu" söylemek için, ya gelişmelerden habersiz olmak gerekir, ya da bilinçli olarak hakim sınıfları güçlü gösterme, zoraki birlik oluşturup 'ekonomik ve siyasi istikrar sağlanmış' görüşüne temel hazırlayıp 'devrimci durum yoktur' safsatısıyla mücadele kaçınıklığını meşru göstermek çabasıdır. Bizce mülteci revizyonistler Türkiye'de yaşamadıkları için gelişmeleri yeterince bilmemelerinin payı vardır. Ancak esas olarak ikinci şıkta belirtilen bilinçli olarak mücadele kaçınıklığına kılıftır.

Mültecilerin cuntayı değerlendirirken idealist bakış açısı her konuda olduğu gibi bu konuda da açıkça görülmektedir. Çünkü onların "kitle hareketleri yoksa, devrimci durum yoktur" demesi, olayların dış görünümüyle değerlendirmeleri kafi gelmektedir. Cuntanın muhalefetin sesini zorla bastırması, fırsat oldukça da dışa yansıyan mücadeleleri görmemezlikten gelinemez.

Hakimsınıflar hangi ekonomik ve sayisi temelde asgari birlik sağladılar? 24 Ocak Kararları diye anılan "ekonomik istikrar" programını bütün kesimlerin başından beri desteklediğini söylemek mümkün mü? Yine siyasi alanda hakim sınıflar arasında anayasa, seçimler, partiler kanununda olduğu gibi, başından beri siyasi planda genel bir birlik sağladıkları söylenebilir mi? Hakim sınıfların belli kanatları için bunu söylemek mümkündür. Ancak bütünü için sözkonusu olamaz. Bugün, kısacası 12 Eylül cuntasıyla birlikte zorla bastırılan kitle mücadelelerinin durduğu, demokratik hak ve özgürlüklerin bir çırpıda ortadan kaldırıldığı, ekonomik ve siyasi istikrarın esas olarak sağlanmadığı bir dönem de "devrimci durum yoktur" diyenler büyük yanlış içindedirler. Bütün işkence, baskı, katliamlar çaktırmadan halkın sırtına bindirdiği zamlarla, kötü hayat koşullarını halkımız sevinçle mi karşılamaktadır? Sadece dış görünüşe bakıp süngü zoruyla bastırılan kitle hareketlerinin olmadığını görünce "devrimci durum yoktur" demek mücadeleden kaçmak için zemin oluşturmaktan başka ne anlama gelir?

Biz devrimci durum üzerine ne düşündüğümüzü ve devrimci duruma uygun mücadele biçimleri üzerine biraz duralım.

1978 1. Parti Konferansında partimizin bazı görüşlerini reddetme eğilimini taşıyan ve 1. Konferans sonrasında MK'ni esasta etkileyen, 2. Konferanstan sonra YDH olarak ortaya çıkan dönem Enver Hoca'nın dünya proletaryasının ölmez önderlerinden Mao Zedung yoldaşın şahsında M-L'e başlattığı troçkist-revizyonist cephenin saldırılarını göğüsleyemeyen, bu cepheden objektif durumları da etkilenmeye elverişli olan Av-

rupa'nın hiç bir zaman devrim yapma niyeti olmayan, modacı entellektüel gevezelerden etkilenen, partimiz içinde onların zehirli fikir ve düşüncelerini taşıyıcılığı rolünü oynayan mülteci revizyonist-troçkist kanadın 12 Eylül cuntasından sonra Türkiye'de "devrimci durum yoktur" şeklindeki kendini gösteren devrim kaçkınılığı teorileri ile uğraşan, uzaktan ahkâm kesen bürokratların ne dediğine bir bakalım. Onlara göre 12 Eylül'den sonra hakim sınıfların "tümü asgari ölçüde birlik sağlamış", "ekonomik ve siyasi istikrar sağlamış", "kitlelerin mücadelesi de bastırıldığı için devrimci durum ortadan kalkmıştır".

Lenin yoldaş, "Proletarya Devrimi ve Dönem Kautsky" adlı makalesinde genel olarak devrimci durumun göstergeleri durumunda olan üç şık saymaktadır. Ve bunların hepsine birden devrimci durum adını verdiğini söylemektedir.

1 – Egemen sınıfların egemenliklerini değişmez bir biçim altında sürdürme olanaksızlığı: "doruk" bunalımı, egemen sınıf siyasasında ve ezilen sınıfların hoşnutsuzluk ve öfkesinin kendine yol açacağı bir çatlak oluşturan bir bunalım, devrimin patlaması için, genellikle "taban"ın eskisi gibi yaşamayı "istememesi" yetmez. Ama doruğun artık bunu yapmaması" da gerekir.

2 – Ezilen sınıfların sefalet ve sıkıntısının, her zamankinden çok kötüleşmesi.

3 – "Barışçıl" dönemlerde kendini ses çıkarmadan, ama çalkantılı dönemde genel olarak bunalım tarafından olduğu denli "doruk"un kendisi tarafından da bağımsız bir tarihsel eyleme doğru itilen yığınyarın etkinliğinde, yukarıda belirtilen nedenlerden ötürü görülen artış (abç) hemen devam ederek "yalnızca şu veya bu grup ve partinin değil ama, şu veya bu sınıfın iradesinden bağımsız bu nesnel değişiklikler olmadıkça devrim genel kural olarak olanaksızdır. Devrimci bir durumu, işte bu nesnel değişikliklerin tümü oluşturur.

Evet mülteci revizyonistler Lenin'in yukarıdaki alıntısını durmadan her yerde aktararak, bu alıntıyı özden kopararak, her zaman olduğu gibi gerçekliğe sırt dönüp dış görünüşü kendine esas gerçeklik olarak kabul etmekte ve kendi görüşlerini haklı çıkarmak için hararetle bir biçimde savunmaktadırlar.

Lenin'in 1. Dünya savaşının hemen öncesi dönem Kautsky'nin sosyal-şövenizmini devrimci durumun varlığının ve nasıl ortaya çıktığının ve bunu savaş ile olan ilişkisindeki çarpıtmalarını ortaya koymak için devrimci durumu açıklamıştır. Özellikle o dönemde savaşla doğrudan ilişkisi olan kapitalist emperyalist ülkelerdeki somut durum tahlilinden hareketle belli sonuçlar çıkarmaktadır. Elbette bunlardan hareketle Lenin'in söylediklerinin bizim ülkemiz için geçerli değildir sonucu çıkarılamaz. Mülteci revizyonistlerin bizim böyle bir şeyi savunduğumuzu iddia ederek kendi sakat anlayışlarına perde çekme çabalarını sürdürmektedirler. Bizim Lenin'in bu görüşü ülkemiz için geçerli olmadığını savunduğumuzu hiç bir yerde gösteremezler, ama Lenin'in devrimci durumu ortaya çıkışı ile ilgili olarak kapitalist ülkeler için söyledikleri elbette bizim ülkemiz için geçerli değildir. Çünkü herşeyden önce bu durum ayrı sosyo-ekonomik yapıdaki ülkelerde değişiklikler arz eder. Ancak bizim savunduğumuz Lenin'in devrimci durumun belirtilerinin hangi temele dayandığı ve ülkemizde bu temeli doğru kavramaktır.

Görüşümüze göre Lenin yoldaşın belirttiği bu temel ekonomik bunalım ve bunalımdan kaynaklanan siyasi bunalım sonucunda doğmaktadır. Mülteciler Lenin'in saydığı şıktan üçüncüsü olan kendiliğinden kitle hareketlerindeki artış ilk iki şık varlığı sonucunda ancak mümkündür. Yani ilk iki şık temel kabul etmektedir. Çünkü yaptığımız alıntıda görüldüğü gibi "yukarıda belirtilen nedenlerden ötürü görülen artış" şeklinde ifade etmiştir. Ki, zaten ekonomik ve siyasi bunalım sonucunda doğan "kitlelerin eskisi gibi yaşamak istememesi, bir değişiklik istemesi ve idare edenlerin, yönetenlerin de bunalımdan dolayı eskisi gibi idare edememeleri, yönetememeleri, yeni değişikliklere baş vurmaları" sonucu kitle eylemleri de kaçınılmaz olacaktır. Ancak hakim sınıflar yönetmede de yeni değişikliklere ihtiyaç duymaları ve bunu da esas olarak zor yoluyla gerçekleştirme isteklerinin belli ölçülerde gerçekleştirmeleri sonucu yönetilenlerin, yani kitlelerin hoşnutsuzluğu zorla bastırmaları, eğer günümüzde kitle eylemleri olmadığı için bundan Lenin'in saydığı "üçüncü şık ülkemizde yoktur" sonucuna varılması saçmalığın daniskasıdır.

Yine yönetenler eskisi gibi yönetemez duruma düştükleri için, yönetmede bazı değişiklik yöntemlere baş vurmaları ve gerek idare edilenlere baskı uygulamakla ifadesini bulan yöntemlerle, aynı zamanda, bütün kliklerinin asgari de olsa birlik yerine, bir kesiminin diğer klikler üzerinde de belli ölçülerde baskı uygulama ve onların sesini zorla susturma yolunun seçilmesi ve bunun belli ölçülerde başarısından hareketle onların rahatlıkla yönetir durumda olduğunu söylemek, işte yukarıda da belirttiğimiz gibi olayların dış görüntüsüyle değerlendirmeyi kendisine temel gerçeklik olarak kabul eden mülteci revizyonistlerin sakat anlayışlarının pratik sonuçlarıdır.

Eğer kendimize sadece dış görünüşü ve sonucu temel kabul edersek, olayların iç çelişmelerini ve bunların dışa nasıl yansıdığı, hangi sebeplerden (temel ve tali sebeplerden) sonuca varıldığı tahlilini yapamazsak, bugün mücadele kaçkını mültecilerin idealist bakış açısına saparız.

"Bugün devrimci durum yoktur" diyen mülteciler İbrahim Kaypakkaya yoldaşın belirttiği burjuva demokrasininin kırıntılarının tadıldığı üç döneme ne diyolar? Şüphesizki, o döneme devrimci durum yoktu diyecektlerdir. Bizde onlara geçmişteki söz konusu üç döneme gerek kitlelerin mücadelesinin bastırılmasında, gerekse hakim sınıfların geçici istikrarı sağlama konusunda kitlelerin ruh halinin hangi mücadele biçimine uygun olduğunu ve mücadelede gelişme yönünün ne olduğunu 12 Eylül'den sonrası dönemler arasında ne gibi farklar olduğunu sormak zorundayız. Mülteci revizyonist ve troçkist YDH sorunlarının özyle görünüşü arasında kendilerine görünüşü temel aldıkları için bu dönemler arasında halkla hakim sınıflar arasındaki çelişmenin sertlik durumu konusunda farklılık görmeyecekler.

Devrimci durum bizim irademiz dışındaki bir olgudur. Onun varlığı ve yokluğu bize rağmen olan veya olmayan şeydir. Ancak bizim subjektif faaliyetlerimiz devrimci durumun varlığını ve yokluğunu belirlemez, yine onun gerilemesi, duraklaması, yükselmesinde de tayin edici değildir.

Objektif olan devrimci durum ülkelerin sosyo-ekonomik yapılarının doğurduğu sebep ve sonuçlarla ilişkilidir. Ekonomik ve siyasi bunalıma temelden bağlıdır. Ülkemiz yarı-feodal, yarı-sömürge sosyo-ekonomik yapısından kaynaklanan, hakim sınıfların idare etmede içine düştükleri çıkmazlar, ekonomik bunalımın yükü ve hoşnutsuzluğu, bu hoşnutsuzluğun dönem dönem derin bunalımlar ve güç ilişkilerine bağlı olarak

kitle hareketlerinin varlığı ve zaman, zaman şiddete dönüşmesi şeklinde kendisini gösteren eylemleri bastırmada çeşitli yöntemleri uygulayan, ama esasta rol oynayan şiddet yönteminin genel karakter olarak yanısımasından çıkan sonuç, devrimci durumun sürekli olarak var olduğudur. Bu varlık her dönem aynı şekilde kendisini göstermez. Dönemin koşullarına uygun olarak değişir. Ekonomik siyasi bunalıma devrimle karşı-devrim arasında güç ilişkilerine, dünya ve Türkiye'de dengenin demokrasi veya devrim lehine ve aleyhine vs. çeşitli şartlara bağlı olarak yükselir veya alçalma gösterir, diğer bir deyişle geriler, duraklama içine girer ve bu anlamda da gerileme veya yükselme şeklinde kendi varlığını gösterir.

Görüşümüze geçmişte İ. Kaypakkaya yoldaşın da belirttiği üç dönemde devrimci durum ortadan kalkmamasına rağmen, gerileme içine girmiştir. Bu her dönem öncesi halkımızın mücadelesini hakim sınıfların kendi iktidar dalaşmasında boğan ve zorunlu olarak da tavizler vererek daha önce halkla hakim sınıfların, özellikle iktidara hakim olan kanadı arasında keskinleşen çelişkinin ve bu çelişkinin bazı dönemlerde yer, yer şiddete dönüşmesine rağmen daha da sonraları yumuşadığını kitlelerde reformist talepler kısmi de olsa yayıldığını ve kitlelerin ruh halinin 12 Eylül sonrasında farklı olduğunu belirtmeliyiz.

Mesela 1961 anayasasının genel karakteri faşist nitelikte olmasına rağmen, orta burjuvazinin de talebi olan genel halkın yararlarına bazı demokratik hak ve özgürlükler verilmiştir. Oysa 12 Eylül sonrası daha değişiktir. Bu durum, birincide devrimci durum vardır, diğer dönemde yoktur şeklinde değildir. Yine 1960 döneminde devrimci durum gerilemiş, 12 Eylül sonrası devrimci durum yükselmiş şeklinde de değildir.

1960 dönemi devrimci durum gerilemiştir. *12 Eylül'den sonra bir duraklama içindedir ve bu anlamda da gerilemiştir.* Denilebilirki, madem her iki dönemde de son tahlilde bir gerileme ise, neden farklı olarak 12 Eylül döneminde duraklama, 1960 döneminde gerileme diyoruz.

Bu farklılığı ifade etmek için gerekli olduğunun yanında ayrıca mücadele biçimleri, görevler ve gelişmenin yönü bakımından da farklılıklar taşıdığı için, iki dönemi ayrıntıya geçiş gibi görünen, özelliklerinden temel bazı farklılıkların olduğunu belirtmek zorundayız. .

12 Eylül öncesi ekonomik ve siyasi krizin önemli boyutlara vardığı bu devrimci durumda; hakim sınıfların kendi aralarındaki saltanat ve taht kavgalarının sürmesi sonucu kitlelerin mücadelesini ve bu mücadelenin silahlı biçimlerinin giderek ön plana geçmesini bastırmak, ayakta kalanları tehlike halini almıştır.

12 Eylül, daha önce de belirttiğimiz iç ve dış koşulların ürünü, dolayısıyla objektif ve subjektif durumdan ötürü 12 Eylül cuntası da, devrimci duraklama meydana gelmiştir. Yani kitlelerin mücadelesi ekonomik istikrardan dolayı veya esasta siyasi istikrar sağlandığından değil, subjektif güçlerin dağılımından kitlelerin siyasi deney ve tecrübelerle örgütlenme düzeyinde yetersizliğinden yararlanan hakim sınıfların bu mücadeleyi bastırmada attığı adımlar ve taktik olarak güçlü devlet yapısındaki belli gediklerin kapanmasıyla başarılılar.

Bu bastırmayı tencerede kaynayıp, buharlaşan kapağı sıkıca kapatıldığı taktirde taşan veya tencereyi patlatan suya benzetebiliriz. Eğer kitlelerden 12 Eylül'de hemen sonra direnişler bekleniyordusa –ki, bunu karşı-devrim güçleri ile tamamen silahlı temelde olmasından başka bir sonuç beklenemezdi.– bunu göze alacak durum elveriş-

li değilse, yani örgütsel ve siyasi seviye dağınıklık, kitlelerin ileri kesimleri revizyonist veya oportunist teşkilatlar vasıtasıyla teslimiyete sürüklenirken vb. nedenlerden devrimci durum silahlı kitle hareketleri –çünkü barışçıl mücadelenin koşulları zaten yok– şeklinde kendisini göstermediği için devrimci durum yoktur safasata "bugün nasıl olsa devrimci durum yoktur, yurtdışında 'ML' partinin birinci aşamasını tamamlar, yarın yeniden ortaya çıkarsa bir kısmımız Türkiye'ye gideriz" zihniyetinin 12 Mart ile birlikte İ. Kaypakkaya yoldaşın belirttiği teslimiyet ve kavga kaçınılığının mirası olduğu zihnimizde tazelenmektedir. Dün keskin laf eden bazı oportunistlerin, bugün çareyi yurtdışına kaçmakta bulanların, yarın başta işçi sınıfı ve emekçi halkımızın yükselen mücadelesinin başına çöreklenmek isteyeceklerinden kuşumuz yoktur.

. Nasalki, devrimci durumun yükseldiği her koşulda mücadelenin biçimleri açısından kitlelerin durumu aynı değilse, devrimci durumun gerilediği (veya durakladığı anlamında gerilediği) her koşulda da mücadelenin objektif olarak biçimi açısından durumuyla aynı değildir.

Mesela 1960 öncesine göre 1960 sonrası devrimci durumdaki gerilemede kitlelerin ruh hali, taktik olarak mücadelenin barışçıl biçimlerine ağırlık kazandırdıyorsa, 12 Eylül sonrası kitlelerin ruh hali hakim sınıflardan barışçıl umutlar beklemek yerine, objektif olarak silahlı mücadele biçimlerine daha yatkın olduğu bir gerçektir.

Yine 1977 ve 1978 dönemi objektif durum, yani devrimci durum yüksek olduğu halde, kitle mücadelesi de ve kitlelerin ruh hali hala barışçıl biçimlere taktik olarak daha uygun olduğu halde, 1979 ve 12 Eylül'e kadar devrimci durumdaki yükselmenin seviyesi kendisini objektif olarak mücadelenin silahlı biçimlerini ön plana çıkarıyordu.

O halde yukarıda belirttiğimiz gibi sorun sadece genel bazı kavramlar düzeyindeki bir sorun değildir. Bugünde devrimci durumun durakladığını veya gerilediğini tespit etmek yeterli olmuyor. Esas olarak bu sonuçlara varan sebepleri tahlil edip, sadece dış görünüşlerle yetinmeyip sorunun özü üzerinde kafa yormalı. Ki, buna uygun görevler ve gelişmenin ne yönde olacağı doğru tespit edilebilir. Lenin yoldaş, dünyada hiç bir zaman ve hiç bir yerde devrimci bir durum beklentisi salt bir savaşın "başlangıcı" ile birleştirmemiş ve hele görünüşle gerçekliği bir tutmamıştır. Görünüş ve gerçekliği ayırttmeyi ve devrimci durumun sadece savaşa bağlanamayacağını işaret eder.

Devrimci durumla ilişkin olarak mücadelenin biçimleri üzerinde duralım:

Lenin mücadelenin biçimleri üzerine "Partizan Savaşı"nda şöyle der: "Marksizm en değişik mücadele biçimlerini kabul eder. Ve onları 'uydurmaz', ama devrimci sınıfların, hareketin gelişimi içinde kendisini gösteren mücadele biçimini sadece genelleştirir, örgütler ve bunlara bilinçli bir ifade verir. Bütün soyut formüllere ve bütün doktrinci reçetelere kesinlikle düşman olan Marksizm, hareket geliştikçe, yığınların sınıf bilinci arttıkça, iktisadi ve siyasi bunalımlar keskinleştikçe, savunma saldırının yeni ve değişik yöntemlerinin sürekli bir biçimde doğmasını sağlayan ilerleme içindeki kitle mücadelesine karşı dikkatli bir tutum takınmasını gerektiriyor. Bu nedenle Marksizm kesin olarak herhangi bir mücadele biçimini reddetmez."

"Marksizm mücadele biçimleri sorununun kesinkesi tarihsel bir incelemesini ister. Bu sorunla somut tarihsel durumdan uzak olarak ugraşmak, diyalektik materyalizmin esas ilkelerinin anlaşılmadığını gösterir.

İktisadi devrimin farklı aşamalarında, siyasal, ulusal, kültürel yaşam ve öteki koşul-

lardaki farklılığa bağlı olarak farklı mücadele biçimleri öne geçer ve mücadelenin biçimleri haline gelir: ve bununla bağıntılı olarak, ikincil, yedek mücadele biçimleri de değişikliğe uğrar. Belirli bir hareketin belirli bir aşamasındaki somut durumunun ayrıntılı bir incelemesini yapmaksızın her hangi bir aşamada özel mücadele aracının kullanılıp kullanılmayacağı sorusuna evet veya hayır biçiminde verilecek bir yanıt, marksist bir tutumu tümünden bırakmak anlamına gelir." (Marks, Engels Marksizm sf. 193)

Lenin yoldaştan yukarıda aktardığımız alıntıda ifade edilen M-L anlayışı proletarya partisi mücadele biçimleri konusunda kendine temel almalıdır.

Partimizde 2. Konferans dönemine kadar ve halende şu veya bu ölçüde mücadele biçimleri konusunda belli kalıpcı yaklaşımlar söz konusudur. Bu konudaki sığ anlayışlar sınıf mücadelesinin gelişmesini, önümüze koyduğu görevleri kavramamaya veya yanlış kavramaya götürdü.

Mücadele biçimleriyle ilgili, 2. Parti Konferansımızda kavranmış yönünde belli adımlar atıldı. Ancak hala yetersizlikleri olduğu bir gerçektir. Mücadele biçimlerini tespit ederken objektif açıdan yaklaşmak zorundayız. Objektif olarak bizim dışımızda gelişen sınıf mücadelesinin boyutlarını tespit etmeden onu yönlendirmek, örgütlemek, proletarya partisinin etrafında birleştirmek mümkün değildir.

Geçmişte partinin saflarında iradi bir anlayış vardı. Ülkemizde stratejik olarak temel mücadele biçimi silahlı mücadele biçimi olduğu gerçeğinden hareketle, "her taktik dönemde de yine silahlı mücadele biçimi esastır. Hiç bir zaman barışçıl mücadele taktik olarak bazı dönemlerde de olsa esas hale gelmez" yanlış anlayıştır. Bu anlayışa göre bugün gelecekte hangi mücadele biçimi esas olacak önceden tespit edip iradi davranmaktır. Oysa Lenin yoldaşında belirttiği gibi sınıf mücadelesinin biçimi objektiftir. Önderler onu icad etmezler. *Elbette bu stratejik olarak bugün ülkemizin sosyo-ekonomik yapısından hareketle genel ve temel mücadele biçimleri tespit etmemizi getirmez. Ancak şurası açtırıcı, temel veya stratejik tespitler zorunlu ve şart olmasına rağmen bunların yetmeyeceği açıktır.* Dahada önemlisi stratejiye hizmet edecek, onu geliştirecek, görünürde çelişir durumda olmasına rağmen esasta gelişip, güçlenmeye hizmet edecek taktik siyasetlerde kaçınılmaz ve zorunludur. Çünkü bazı oportunist teşkilatlar geleceği ilişkin stratejik tespitlerinde reçetecilik olarak kavıyorlar. Bu belirsizliğin, kendiliğindenciliğin, hedefsizliğin ta kendisi demektir.

Mücadelenin genel stratejik temel biçimlerini kabul etmek yetmediği için, bu temele hizmet edecek ve gözden kaçırılmayacak bir biçimde her dönemdeki somut durumu tahlil etmek, sınıf mücadelesinin geliştiği boyutları görmek ve taktik olarak hangi mücadele biçimlerinin ön plana çıktığını tespit etmek zorunludur. Somut gelişmelerin de gösterdiği gibi, Türkiye'de, örneğin 1960'tan hemen sonra 1977-1978 dönemi kitlelerin ruh hali ve kendiliğinden gelişen mücadelede barışçıl biçimlerin ağırlıkta olduğunu söyleyebiliriz. Ama 1979'da ve 1980 döneminde gelişen mücadelenin boyutlarının silahlı biçimleri ön plana geçiyordu. Ve bu dönemlerde taktik olarak silahlı mücadele biçimleri esastır tespiti doğrudur. Yeni bir mücadele biçimini tayin ederken kitlelerin durumu, ruh hali oldukça önemlidir. Devrimci durumun gerileyip, barışçıl mücadele biçimlerinin ön planda olduğu dönemde "silahlı mücadele esastır" tespiti yapılırsa bu önderlerle kitle arasındaki uçurum değil mi? Bu anlayış elbette bizi kitlelerden koparacaktır. Ve sonuçta kendimiz kahraman, kitleler ise bize seyirci

olacaktır. Bu anlayış kendini "gerilla savaşına hazırlık evresini" reddetme şeklinde kendisini göstermekteydi.

2' Konferans öncesi partimizde varolan bu iradeci anlayışın kendini "gerilla savaşına hazırlık evresi boyunca barışçıl mücadele esastır" şeklinde değişik bir biçimde göstermiştir. Bu anlayış mücadele biçimini iradeye tabi kılan, onun objektif bir olgu olduğunu reddeden yanlış bir anlayıştır. Birinci MK 1978 yılında "gerilla savaşına hazırlık aşamasında" olduğu gerekçesiyle "barışçıl mücadele esastır" tespitini yapmıştı. Kitlelerin mücadelesi silahlı savunma temelinde gelişerek objektif olarak silahlı biçimlerini ön plana çıkarmasına rağmen, MK hala hazır olmadığı gerekçesiyle barışçıl mücadele tespiti yapıyordu. Bu kitlelerin gerisinde olan bir tespitti. 1978'in hemen sonrası mevcut somut durumda barışçıl mücadelenin esas olduğu tespiti doğrudur. Ancak MK buna kitlelerin durumuna göre tespit etmeyip, kendi hazırlığına göre yapıyordu. Daha sonra kitlelerin gerisindeki "barışçıl mücadele" tespiti MK'ni zor durumda bırakmaktaydı.

Hatta 1. MK 9. toplantısında, yani 1980 başlarında şartların zorlamasıyla "bugün silahlı propaganda tayin edici hale gelmiştir" diyerek, bazı sol şatafatlı eylem kararlarını da aldı.

Mücadelenin biçimi tayin edilirken sınıf mücadelesinin objektif gelişmesi hangi mücadele biçimini ön plana çıkarıyorsa onu tespit etmek zorundayız. Örneğin gerilla savaşına hazırlık döneminde objektif olarak silahlı mücadele esastır, tespitini yaparsak, bu silahlı mücadelenin başlatılması anlamına gelmemelidir. Ancak bu tespite uygun hazırlık görevlerini önümüze koymak, hazırlığı silahlı gerilla eylemlerine veya silahla halk direnişlerini örgütlenmesine yöneltmek ve hız vermek zorundayız.

Subjektif durumumuz bu objektif duruma giderek uygunluk arz ettikçe, silahlı mücadele başlatılabilir. Elbette bu gerilla savaşına başlamak birden bire olmaz. Objektif durumun, yani silahlı mücadele için objektif gelişmeler olduğunda parti bu gelişmelere ayak uydurarak ideolojik, siyasi, örgütsel, askeri, teknik vs. hazırlığını geliştirerek mücadelemize hız verir.

Ülkemizin sosyo-ekonomik yapısında devrim ile karşı-arasındaki güç ilişkilerinde silahlı mücadele temel mücadele biçimidir. Bu temel mücadele biçimine hizmet edecek, onu geliştirecek, güçlendirecek her somut durumda taktik olarak hangi mücadele biçimi öne çıkarsa, onu tespit etmek zorundadır. Taktik olarak bazı dönemler, geçici de olsa, ki bu dönemler genellikle kısadır, barışçıl mücadele ön plana çıkabilir. O takdirde partimiz o günün koşullarına uygun barışçıl mücadeleyi kendisine esas alabilir. Bu reddedilmemelidir. Ülkemizde genel olarak silahlı mücadelenin şartları vardır. Bu bazı dönemlerde kendisini kitlelerin silahlı direnişleri şeklinde gösterir.

12 Eylül öncesi silahlı mücadele şartları vardı. Bu kendisini kitlelerin silahlı direnişleri şeklinde gösteriyordu. Bu dönem için yapılan "silahlı mücadele esastır" tespiti doğrudur. O dönemde o tespite uygun görevler partimizin önüne koyulmalıydı. Oysa yapılan, mücadele biçimlerine uygun görevler yerine, içe dönük çalışma içinde araştırma-inceleme esas alındı. Partimiz içinde doğan Mao Zedung'u esasta reddeden, partimizin temel görüşlerinin reddi temelinde ortaya çıkan, ideolojik gıddasını Avrupa'daki işçi sınıfından kopuk bir kaç aydın entellektüellerin oluşturdukları gruplardan

alan, esas olarak YD teşkilatında kök salan partimiz önderliğini de önemli ölçüde etkileyen, troçkist-revizyonist kanadın ortaya çıkmasıyla, parti içinde zorunlu olarak doğan iki çizgi mücadelesi de bu dönem şiddetlendi. Parti önderliğinde etkili olan bu kanat sınıf mücadelesine önderlik etme, parti ile kitleleri birleştirme görevi olmadığı için böyle bir şey zaten beklenmezdi. MK partiyi kitlelerle birleştirmek yerine, partinin bağrında barındırdığı unsurları geriletmekten, onları yozlaştırma çabasını sürdürmekten başka bir şey yapmadı. Bu konuya biraz ileride değineceğimiz için şimdilik geçelim.

12 Eylül öncesi silahlı mücadelenin şartlarının varlığı, kendisini esas olarak bizim dışımızda halk kitlelerinin silahlı direnişler ve mücadeleler yürütülmesi şeklinde gösteriyordu. Çünkü, devrimci durumun yükselmesi, bizim dışımızda gelişen sınıf mücadelesi silahla biçimleri ön plana geçiriyordu. 12 Eylül'den sonra devrimci durum, çeşitli iç ve dış şartların iç ve dış etkisiyle durakladı. Yani, 12 Eylül öncesi kitle hareketleri süngü zoruyla durduruldu. Bu durum halk ve hakim sınıflar arasındaki çelişkiyi yumuşatmadı. Tam tersine cuntanın "ekonomik siyasi istikrar sağladı" ve "halkın can güvenliğini sağladı" şeklindeki propagandalarına rağmen halk kitleleriyle hakim sınıflar arasındaki çelişki giderek sertleşmektedir. 12 Eylül öncesi objektif olarak varolan silahlı mücadelenin şartları, 12 Eylül sonrası devrimci durumun duraklamasına bağlı olarak, silahlı mücadelenin objektif olarak şartları varolmasına rağmen bu durum kendisini bizim dışımızda halk kitlelerinin fiili olarak mücadelesi şeklinde değildir. Ve bu anlamda da iki dönem arasında belli farklar vardır. *Ancak kitlelerin cuntaya karşı kin ve nefretleri artmakta, homurdanmalar görülmekte ve kitlelerin ruh hali silahlı mücadeleye oldukça yatkın görülmektedir.* Ekonomik, siyasi istikrarsızlığın giderek derinleşmesi, kitle hareketlerinin gelişmesi esas olarak silahlı mücadele yönünde olacağı rahatlıkla görülebilmektedir.

Devrimci durumun durakladığı veya gerilediği her dönemde, "barışçıl mücadele esastır" tespiti doğru olmaz. Yine devrimci durumun yükseldiği her dönemde "silahlı mücadele esastır" tespiti aynı şekilde doğru değildir. 1960 sonrasında devrimci durumda gerileme oldu. "Kitlelerin durumu" barışçıl mücadeleyi esas almaya daha uygundu. 12 Mart'tan sonrası devrimci durumdaki duraklama ve gerilemede sonra gelişen kendiliğinden kitle hareketleri, hakim sınıfların içine düştükleri ekonomik ve siyasi istikrarsızlık devrimci durumun yükselme göstermesine rağmen (örneğin 1977, 1978 vs.) kitlelerin durumu yine "barışçıl mücadeleyi" esas almaya daha yatkındır. Devrimci durumdaki yükselmenin devam etmesi silahlı mücadele biçimlerini ön plana çıkardı. Mesela, 1979, 1978, yani 12 Eylül öncesi durum böyleydi.

Bugün, yani 12 Eylül sonrası devrimci durumda duraklama, bu anlamda gerileme göstermesine rağmen "barışçıl mücadele esastır" tespitini yapmak doğru olur mu?

Görüşümüze göre, 12 Eylül sonrası ve bugün kitleler fiili olarak silahlı mücadele yürütmedikleri için "barışçıl mücadele esas olmalıdır" şeklindeki anlayışlar oldukça sakattır. Böyle tespit mevcut duruma en ufak demokratik haklara tahammül edemeyen, zorbalığm, baskının bunca yükseldiği bir dönemde kitlelerin durumuna kesinlikle ters düşer. Halk ve hakim sınıflar arasındaki çelişkinin sertleştiği barışçıl umutların beslenmediği, en ufak demokratik hak ve özgürlüklerin olmadığı bir dönemde yapılacak "barışçıl mücadele" tespiti acaba zorunlu hangi görevleri önümüze koymaktadır? "Barışçıl mücadele esastır" tespitinin yapıldığı dönemlerde, demokratik mevzilerden

yararlanarak kitlelerin mücadelesini yükseltmek, daha ileri mücadele biçimlerinin gelişirse için katkıda bulunup, partinin örgütsel, askeri ve ideolojik, siyasi hazırlığı da ileriye dönük olarak gerçekleştirmek gereklidir. Ama bu hazırlıkta içinde bulunulan durumdaki mücadele biçimlerini gereğince kullanmaktan geçer. Çünkü, kitlelerle birleşme ancak böyle mümkün olabilir.

O halde 12 Eylül sonrası dönemde silahlı mücadelenin esas olup olmadığı üzerinde duralım.

Partimizin 2. Konferansında tespit ettiği objektif olarak bugün silahlı mücadele e-sastur tespiti doğru olmasına rağmen eksiktir. 12 Eylül öncesi dönemle, sonrası arasındaki farklılık bilince çıkarılmamıştır.

12 Eylül öncesi, bizim dışımızdaki kitlelerin silahlı savunma temelinde kendiliğinden gelişen silahlı mücadeleleri olmasına rağmen, bugün de olduğu silahlı mücadelenin objektif olarak şartları varolmasına rağmen, bu varlık 12 Eylül öncesi gibi kitlelerin fiili olarak mücadeleye katılmaları şeklinde göstermemektedir. Kitlelerin ruh halleri silahlı mücadeleye oldukça yatkındır. Hakim sınıflardan ve özellikle de cuntadan herhangi bir umut beslenmemektedir. Ancak, böyle olmasına rağmen devrimcilerin ve komünistlerin zayıflığından dolayı kitlelerin bekle gör tavrı ve arayış içinde oldukları söylenebilir. Bu arayışa yönelme özellikle devrimci ve komünist teşkilatlara doğru yönelmelidir dersek yanılmayız.

12 Eylül sonrası objektif olarak silahlı mücadelenin şartları vardır. Ve bu şartlar kendisini 12 Eylül öncesi gibi göstermemektedir. Kitleler esas olarak silahlı mücadeleyi yatkındır. Ekonomik siyasi istikrarsızlığın giderek derinleşmesi sonucu kitle hareketlerinin gelişmesi esas olarak silahlı mücadele yönünde olacaktır.

12 Eylül öncesi durum ve görevlerimiz ile, 12 Eylül sonrası durum ve görevlerimiz arasında önemli farklılıklar vardır.

12 Eylül'den öncesine farklı olarak bugünkü siyasetimiz ilerleme değil, tedrici ve oldukça temkinli olmalıdır. Bu durum 12 Eylül öncesi "objektif olarak silahlı mücadelenin esas olması" ile 12 Eylül sonrası kitlelerin objektif durumu silahlı mücadeleye yatkın olup, kitlelerin bizzat kendilerinin fiili olarak bizim dışımızda silahlı savunma temelindeki mücadele ve direnişlerin olmaması partimizin gerilla savaşına hazırlığının uzun veya kısa sürmesini etkiler.

12 Eylül öncesi kısa bir hazırlıkla gerilla mücadelesinin düzenli hale getirilmesine uygun olmasına rağmen, 12 Eylül sonrası objektif durumdaki değişikliklerden ötürü bu hazırlığı daha uzun sürdürmek zorundayız. Gerilla savaşına hazırlık döneminde subjektif güç ve objektif gücün karşılıklı etkileriyle hazırlığı uzun veya nisbeten kısa sürmesi ne neden olur.

12 Eylül öncesi partimizin gücü oldukça zayıftı. Partimiz 12 Eylül öncesi kitlelerin çok gerisinde kalmış, örgütsüz ve oldukça dağınık bir yapıya sahipti. 12 Eylül öncesi objektif durum ilerleme siyasetine uygun olmasına rağmen, 12 Eylül sonrası objektif durumdaki bu değişiklik yukarıda belirttiğimiz gibi temkinli ve tedrici olmaya elverişlidir. Veya subjektif güçler el veriyorduydu 12 Eylül askeri faşist cuntasına karşı hemen silahlı direniş ve insiyatifi onlara bırakmamaya çalışmaktı. Oysa görülen 12 Eylül cuntasıyla birlikte insiyatifi ele geçirmek, silahlı direnişler örgütlemek ve parti basamak. Kirlarda gerilla savaşının başlamasının subjektif şartları yoktu. Ne ti

zim partimiz, ne de bizim dışımızda devrimci teşkilatlar bu yola baş vurmadılar. Zaten böyle bir şey beklemiyorduk. Böylece cunta rahatlıkla insiyatifi ele geçirdi ve ayaklarını sağlam olarak yere koydu. Ele geçirdiği o insiyatifle saldırılarını düzenli olarak yoğunlaştırdı. Ve böylece biz de dahil olmak üzere devrimci örgütler ağır darbeler yediler. Bunlardan önemli bir kısmı sırf kendi varlığını korumayı esas almasına rağmen, darbe yemekten kurtulamadılar. Bizde mücadele içerisinde kendi gücümüzü korumaya çalışmamıza rağmen, önemli kayıplar verdik.

12 Eylül öncesi objektif durumda geçerli olan ilerleme siyaseti 12 Eylül sonrası yerini daha temkinli, ağır, tedrici, yoğunlaşma ve esas olarak kendi gücünü koruma ve bu güç oranında cuntaya karşı mücadele etmeye bıraktı. Bu objektif değişimlerle birlikte insiyatifi ele geçirip daha yüksek bir mücadele biçimine geçememekten dolayı zorunlu olarak partimiz örgütsel yapısını günün şartlarına uygun hale getirmeyi, parti içindeki ideolojik zaafı karşı mücadele etmeyi esas görev olarak kabul edip, 12 Eylül'den sonra geri çekilmeyi tespit etmeliydi.

Ki gerilla savaşına evresindeki hazırlıkların tamamlanması için ilerleme –hazırlığın kısa sürmesi– siyaseti yerine, temkinli, daha tedrici ve yoğunlaşma –hazırlığın nisbeten daha uzun sürmesi– siyasetinin hayata uygulanması bir geri çekilmedir. Hakim sınıfların insiyatifi tamamen ele geçirdiği, kendiliğinden mücadelenin silah zoruyla bastırıldığı, devrimci örgütler için hakim sınıfların aldığı sıkı ve yoğun tedbirlerle nişan tahtası haline geldiği, dolayısıyla devrimle karşı-devrim arasındaki geçici de olsa güç dengesinin devrimciler lehine olduğu bu dönemde, proletarya partisinin kendi gücünü esas olarak koruma ve gücü oranında mücadele etmek oldukça önemli bir görevdir.

Partimiz 12 Eylül'den sonra kendi durumunu değerlendirdiğinde ve bizim dışımızdaki devrimci güçlerin durumunu ele alıp değerlendirdiğinde bu objektif durumda yapılması gerekli olan tespit geri çekilme tespiti olmalıydı. Partimizin ve diğer devrimci güçlerin giderek yediği ağır darbeler ve objektif durumda tayin edici bir değişikliğin de olmadığı bugünde bu tespit geçerli olmalıdır. Bu geri çekilme gerilla savaşına hazırlık dönemi içinde özellikle gücümüzün 12 Eylül sonrası gelişmelerin ihtiyacı çok gerisinde olduğu için de.

Şimdi kısaca partimizin 12 Eylül öncesi ve sonrası durumunu, partimizin yediği darbeler ve nedenleri üzerine kısaca duralım. Partimiz TKP/ML, İbrahim Kaypakkaya ve diğer önder yoldaşların çabasıyla devrim saflarında sağ pasifizme ve revizyonizme karşı mücadele ederek, ideolojik olarak inşa edilmiştir.

Partimizin temel görüşlerine kaynaklık eden markisist-leninist ideoloji sıkı bir şekilde kavranmış, revizyonizme ve dünya çapında yayılan modern revizyonizme karşı savunulmuştur.

Devrimin stratejik sorunları doğru tespit edilmiş, bazı temel taktiklerde hatalar ve eksiklikler vardı. Bu 1. Konferansta yapılan özeleştirici çerçevesindedir.

Bugün gelinen aşamada, özellikle sınıf mücadelesinin 12 Eylül sonrasına tekabül ettiği bir dönemde partimiz sınıf mücadelesinin ağır yüklerini omuzlaması gerektiği aşamada, pratikte daha iyi görülebilen önemli olumsuzluk ve hastalıkların parti bünyesinde varolduğu su götürmez bir gerçektir.

Elbette bugün partimizde varolan ideolojik hastalıkların dayandığı temeller vardır.

Partimize pahalıya mal olmuş olan "inkarcılık" illeti bir çok kez parti önderliğinin, partinin markisist-leninist hattına karşı gelişen inançsızlıkla, gelişen yeni oportu-

nist ve revizyonist türevlerle anti marksist-leninist çizgiler olarak partinin temelini dinamit koymuşlardır. Ancak her seferinde parti tabanı sağlam M-L zemine basarak partiye sahip çıkmıştır.

Partimizin işlediği bazı sol hatalar sonucu 1973'teki yenilgisinden sonra yeniden toparlandı, ancak 1973 yenilgisinden sonra varolan subjektivizm dogmatizme dönüşmüştü. Partimizin temel görüşlerini reddederken sağ oportunist veya revizyonist bir çizgi ile partiyi tasfiyeye çalışan Koordinasyon Komitesi (KK) hizibi partinin bölünmesine sebep olmuştur. Partiye sahip çıkan bölgelerdeki çoğunluk kadrolar partinin dağılmasını önleyerek, "KK'nin yüzünü açığa çıkarmışlardır. İ. Kaypakaya'dan sonra ne "KK" hizibi önderliğinde, ne de bölgeler temelindeki mücadele partinin ideolojik inşası konusunda sağlam adımlar atamamıştı. Bu dönemlerde genellikle parti içinde öteden beri varolan sol subjektivizm ve dogmatizm bölgeler döneminde ve sonrasında devam etmiştir.

Parti içindeki subjektivizm, dogmatizm ve iradecilik olarak yansımanın yanında giderek "KK" hizibinin inkarcılığının dışında da yeniden inkarcılığa zemin hazırlamıştır.

Subjektivizmden kaynaklanan dogmatizm ve iradecilik partinin temel görüşlerinin hayata uygulanması konusunda günün somut koşullarına uygun taktik siyasetlerin üretilmemesinde ifadesini bulmuştur. Partimizin anahatıyla marksist-leninist görüşleri, gerek dünyada gerekse Türkiye'de gelişmelerin ihtiyacını karşılayabilecek bir gelişim sağlamamıştır. Bunun da ötesinde 1. Konferans sonrası parti içinde ortaya çıkan revizyonist troçkist görüşlerin partide hakim hale getirmede ve partinin temel tezlerini karartmak için parti içindeki dogmatizm ve iradecilikten yararlanılmıştır.

Uluslararası ideolojik gelişmelerde M-L'e yeniden E. Hoca'nın başını çektiği cephe den saldırılar başladı. Bu saldırıları göğüslemek bir yana, bu ideolojik saldırının etkisinde giderek, yörüngesinde kümelenen grupların yananda yer alıp partimizin de önderliğinde yuvalanan troçkist revizyonist kanadın temsilcilerinin gayretiyle partide hakim hale getirilmek istenen görüşlerle tamamen inkarcılık temelinde ortaya çıktı. 1981 Şubat 2. Konferansında yenilgiye uğratılan ve bu yenilgiye tahammül edemeyip, ayrılan YDH revizyonist troçkist çizgisi de inkarcılığın bir kez daha yenilgiye ve hezime uğratılmasıdır.

1. Konferanstan sonra partimizin merkezi yapısının sağlanması, partimizin tüzüğünün hazırlanması, yenilginin sebepleri ve kaynağının özeleştirisinin yapılması atılan olumlu adımlardır.

Ancak ideolojik ve siyasi olarak bazı zaafı taşıyan bu önderlik, konferans sonrası belli adımlar atmış, doğru kararlar almış ve bu yönde bazı olumlu gelişmeler kaydetmiştir.

Ancak uluslararası planda ideolojik sapmaların partimizde belli kesimlerde, esas olarak da önderlikte objektif bir zemin bulmuyor.

Önderliğin partimizin marksist-leninist hattına duyduğu kuşkunun giderek ideolojik, siyasi inançsızlığıyla, partinin örgütsel olarak da önünde duran bir dizi görevin üstesinden gelinmesini engellemiştir. Sınıf mücadelesine önderlik etmeyerek parti içinde tabanın büyük güvensizliğini almıştır. Gerilla savaşıma hazırlık dönemini tamamlamaya uygun adımlar atmamıştır. Partinin savaşçı, militan yapısı yerine, bürokratik, hantal bir yapının oluşmasına neden olmuştur. Sınıf mücadelesi çeşitli alanlarda geli-

şirken, kitleler bizim dışımızda fiili olarak silahlı savunma temelinde mücadelelere katılırken, partimizin önderliği kararnamelemlerle, talimatlarla durumu idare etmeye çalışmaktaydı. Askeri alanlarda derli toplu bir örgütlenmenin ve çeşitli askeri teknik hazırlıkları, imkânlar elverişli olduğu halde, savsaklamıştır. Örgütlenmede genel örgütsel perspektifi hayata uygulayıp, tecrübeleri toparlayıp, zenginleştirip kadrolara yol göstermek yerine, pratik faaliyetin yükünü sempatan ve geri kadroların omuzlarına yükleyerek, kendileri pratikten kopuk araştırma, incelemeyle uğraşıyorlardı.

Parti içindeki ideolojik hastalıklara karşı mücadelenin yürütülmesi, düzeltme kampanyaları açmaları gerekirken, idari tedbirlerle eleştiriler bastırılıyor, idari tedbirlerle kadroların harcanması yoluna baş vuruluyordu.

Partimizde eskiden beri varolan subjektivizm bu dönemde de daha kötü tahribatlar yaratarak devam ettirilmiştir.

Partimizde bürokratism, lafta solculuk, pratikte ise yapmamak, kitlelere yüksekten bakmak, kitle çizgisi izlememek, emirnamelemlerle, talimatlarla işleri yürütmek, eleştiri-özeleştiri adına layık markisist-leninst anlayışla yürütmek yerine, çelişmeleri fermanlar buyurarak çözme, "gözlerimi kaparım, vazifemi yaparım" türünden kitlelerin nabzını elinde tutup onların derterleriyle, sorunlarıyla uğraşmak, yardımcı olmak yerine kahraman edasıyla yaklaşmak şeklinde kendisini göstermiştir.

Kitle çizgisinin kavranmaması, başlı başına bürokratismın ta kendisidir. Bu konuda sakat anlayışlar " kiminle birleşeceğiz, kime vuracağız, kiminle geçici ve şartlı ittifaklar kuracağız?" gibi temel konularda sakat anlayışları doğurur. Bürokratik anlayışlar gerek partinin yönetim kadrolarıyla alt kademeler arasında, parti üyeleriyle sempatanlar arasında bir bütün olarak, parti ile kitleler arasında çelişmelerin keskinleşmesine yol açacak ve güvensizliklere vararak, parti sını çelişkilerin doğmasına, partinin de kitleden kopmasına yol açacaktır. Bürokratism illeti özellikle gizlilik şartlarında daha fazla oluşur. Sosyalizmden geriye dönüşte de komünist partisinin göbeğinden bürokratik burjuvaların partiyi ele geçirecek toplumdaki egemenlik kurduklarını hatırlamalıyız. çünkü, yönetici durumda komünist parti ve üyeleri, özellikle üst kademe yöneticilerinin bürokratlaşmasının şartları daha fazla olur.

Eğer nihai olarak hedeflediğimiz komünizmi ve ona olan inancımızı birazcık olsun aklımızdan çıkarırsak doğal bazı zorunlu imkânları fertleri olduğumuz toplumdaki küçük burjuva davranış ve alışkanlıklarıyla kullanma yolunu seçersek, bürokratlaşma yönünde adım atabiliriz.

Partimizin her üyesi ve parti adına çalışanlar kitlelerle birleşme, onların sorunlarını çözmeye, onlarla haşır neşir olmak zorundadır.

Yanlış çalışma tarzı, dar pratikçiliğin alıp yürümesi ile örgütlenmedeki sakat anlayışlardan dolayı, partinin kadroları bir dizi organlarda yer alarak zamanını organ toplantılarından ayırıp kitle çalışması yapmamaları, kitle çalışması ve kitleler içinde esas çalışmaların sempatan ve ileri sempatan yoldaşlar olması bürokratizme zemin hazırlayan örgütlenme ve çalışma tarzıdır. Bu durum kadroların dolayısıyla da partinin kitlelerden kopması demektir. Bugün bu durum hala önemli ölçüde devam etmektedir. Çalışma tarzının düzeltilmesiyle ancak önenebilir.

Geçmişte izlenen sakat politikalarından biri de kadro politikasıdır. Örgütlenmede ihtisaslaşmanın yeterince sağlanmaması ve partinin gerilla savaşını yürüten militan ve savaşı bir örgütsel yapının oluşması yerine genellikle laf eden, pratik mücadelelerden

geçmemiş, sınıf mücadelesinin çetin deneylerinde denenmemiş bir dizi unsurların çeşitli yönetici kademelerde görevlendirilmesi, 12 Eylül sonrası keskin virajı alamadıklarından nitelikleri daha iyi açığa çıkmıştır. Kadroların yeteneklerine, yapacakları işe göre görevlendirip adım, adım geliştirmeleri yerine kafalarda çizilen örgütsel şemaları dogmatik bir biçimde hayata uygulamaya sokarak "zorunlu", layık olmadığı halde çeşitli kademelerde özü şekile feda edecek bir biçimde görevlendirilerek bürokratism ve hantallığı doğurmuştur.

Özellikle kırsal alanda laf eden, derneklerde konuşabilen memur, amir unsurların getirildikleri sorumluluklar ve görevleri şehir ve kazaların merkezlerinde oturarak, kırsal alandaki köylüler arasında faaliyeti pusulularla idare etmeye çalıştılar. Sözümona gerilla savaşının hazırlıklarını yürütüyorlar!

Nitekim 12 Eylül'de virajın keskinliğini görüp direksiyondan inmek zorunda kaldılar. Kitleler arasında çalışan sempatanlar tüm fedekârlık ve azimlerine rağmen yol göstericilikten ve eğitimsizlikten daha çok hata yapmaları kaçınılmaz olmakta, bu durum kitlelerin gözünde partimizin itibarını zedelemekteydi. Yani geçmişe esas olarak damgasını vuran bu hastalıklar, bugün daha temizlenip çözümlenmemiş sorunlardır. Bir çırpıda atmak kolay değildir.

Geçmiş parti faaliyetimize esas damgasını vuran ve bugünde önemli ölçüde hala devam eden kendiliğindencilikti. Kendiliğindencilik olayların, gelişmelerin gerisinde kalmak ve günlük politikalarla idare etmek ve plansız programsız hareket etmek şeklinde göstermektedir.

Partimizin ideolojik ve siyasi seviyesi geridir. İdeolojik ve siyasi gerilik parti kadrolarının ufuklarının dar olmasını beraberinde getirmektedir. Diyalektik materyalizmin ve tarihsel materyalizmin kavranmasındaki sıklıkla olaylara ve gelişmelere diyalektik yöntemi kullanmada beceriksizliğe ve yetersizliğe düşülmektedir.

İdeolojik ve siyasi çalışmanın gerekliliği defalarca yazılmasına ve karar alınmasına rağmen, pratikte uygulanmamış ya da ihtiyacın çok gerisinde uygulanmıştır. Sonuçta 1. MK'nin ideolojik, siyasi seviyeyi "içe dönük çalışmada, araştırma, inceleme" ile aşılacağına tespitini yapmışlardır. Oysa gerçekte partinin temel görüşlerini reddetmek için bazı kesimler kendilerine araştırma, inceleme imkanını hazırladılar. Dolayısıyla partinin ideolojik, siyasi hatına bağlı kadrolar pratikte çalışıp —ki siyasi çalışmanın önemini çoğunlukla pratikte küçümsedikleri için siyasi çalışmayı cendere olarak görüyorlardı.— Bir kısmı da genellikle partinin —tek tek kişiler hariç— ideolojik siyasi hattına bağlı olmayanlarda partinin görüşlerinin reddi temelinde araştırma, inceleme yapıyorlardı.

İdeolojik, siyasi çalışma sınıf mücadelesinin pratik ihtiyaçlarına cevap verecek şekli de yapılmalıdır.

Dar pratikte koşuşturmalar, esas ve tali işleri uzun vadeli görevlerle, kısa vadeli görevleri birbirinden ayırt etmemek, günübürlük bir politika kendiliğindencilüğün batağına batmakla bizi kurtaramadı. Bugün partimizde kendiliğindencilik önemli bir ideolojik hastalık olarak devam etmektedir.

Yürütülen yanlış çalışma tarzı kendiliğindencilik yapı içinde bir dizi hastalıkları getirdi. Partimiz 1973 yenilgisinden bu yana partinin siyasetini esas olarak hayata uygulamadığı, kimilerince dogmatik olarak kavrandığı ve süreç içerisinde ise inkarcılığı doğurduğu bir gerçektir. Partimiz siyasetinin hayata uygulanmaması birçoğunda inanç-

sızlık ve güvensizliği de geliştirdi. Sağlam olmayan önderlikler partiyi sürekli yönetim bunalımıyla karşı karşıya bırakmıştır. Partiyi zor durumundan, zayıf durumundan yararlanan bir çok küçük burjuva unsurlar birkaç kez partiye sahip çıkma adı altında bazı iyi niyetli fakat geri unsurları da peşinden sürükleyerek, parti yıkıcılığına başlamışlardır.

Bunlar emellerinde her ne kadar başarı olmamışlarsa da, partiye önemli ölçüde zarar vermişlerdir. Bunlardan biri 1980 Mayıs'ında "GKK" diye adlandırılan ve çoğu mücadele kaçkını olan unsurlardan oluşan yıkıcılar, bir yandan partinin merkezinde yerleşen bürokrat mülteci revizyonist-troçkist kanadın buldukları mevkiileri ve şartları partiyi içten yıkmaya, 1. Konferansı ve tüzüğü açıkca ayaklar altına alıp parti çizgisini restore faaliyeti sürdürdüğü ve bunlara karşı partinin marksist-leninist hatını savunan ve M-L'e bağlı kadro ve tabanın mücadelesi gelişirken, dıştan bölücülük ve hizipçilik yapmaları partimize 12 Eylül öncesi şartlarında epeyce, küçümsemeyecek zararlar verdiler.

Kısaca partimiz önderliğinin izlediği sağ oportunist hattın 2. Konferansta alaşağı edilmesine rağmen izlenen bu çizginin yarattığı tahribatların parti bünyesinde önemli ölçüde devam ettiği gerçeğini görmek zorundayız. 12 Eylül darbesi şartlarında da rahatlıkla görüldüğü gibi amatör çalışma tarzı, bürokratik hantal yapı kitlelerin gelişen silahlı direnişini seyrederek alkışlamasından dolayı, kitlelerden kopması, parti önderliğinin gassetmiş YDH hizibinin ideolojik etkisiyle, parti içinde zorunlu iki çizgi mücadelesi vs. ile de görüldüğü gibi 12 Eylül sonrası ağır baskı ve objektif değişmelerin yükünü ve ağırlığını taşıyamamış ve önemli darbeler yemiştir. Bir yandan 12 Eylül öncesi yenilen darbeler 12 Eylül cuntasıyla devam ederken, parti 2. Konferansının hazırlığı tamamlanamamasından dolayı bir çok kez ertelenmeler sonucu, parti tabanında yarattığı güvensizlik ve hoşnutsuzluğun ve önderliğe güvensizliğin had safhaya ulaştığı, diğer yandan önderliğin varlığını giderek hissedilmemesi yoğun baskılar karşısında, taban şaşkın ve dağılmaya yüz yüze gelmişti. Bu olumsuz koşullarda yapılması zorunlu 2. Konferans hazırlıkları esnasında bir çok değerli kadro yakalanmıştır. Partinin bu olumsuz ve kritik durumunda kendi revizyonist, troçkist çizgisini hakim hale getirme gayretini gösteren yurtdışı hizibi giderek teşhir olunca çeşitli manevralarla "siyasi ve örgütsel hazırlık yetersizdir" gerekçesiyle 2. Konferansın ertelenmesini savunuyor ve diretiyorlardı. Bu manevraları boşa çıkınca önce konferansa katılmayı reddetme, sonra gittikçe tecrit olacağını hesaplayınca istemeye, istemeye konferansa katılmayı kabul ettiler.

Konferansın siyasi hazırlık ve örgütsel hazırlığının yetersiz olduğu doğrudur. Ancak partinin örgütsel olarak dağılmaya karşı karşıya kalınmasına asla göz yumulamazdı. Geline aşamada partinin içinde bulunduğu örgütsel durum ve cunta sonrası görevler bile başlı başına ön plana çıkan sorunlardı.

Bu olumsuz koşullarda yapılan konferanstan elbette fazla bir şey beklenemezdi. Parti içindeki revizyonist troçkist kanadı mahkûm etmek acil ve vazgeçilmez bir görevdi. Nitekim 2. Konferans Marksizm-Leninizm'in zaferiyle sonuçlandı. 2. Konferans sonrası partimizin içinde bulunduğu durum yeterince tahlil edilmemiş, ideolojik zaaf- lar , yanlış çalışma tarzı üzerine gidilememiştir. Konferans sonrası partide ideolojik kampanya yürütme kararı alınmasına rağmen bu pratikte yeterince sürdürülmemiştir. 2. MK birinci toplantısında içinde bulunduğumuz durum ve görevlerimizi genel olarak

doğru tespit etmesine rağmen, bazı hatalı, subjektif kararlar da almıştır. Mesela devrimci durumun durakladığı tespitini yapıyor, ancak bugün partimizin taktiği ne olmalıdır meselesini muğlak bırakıyordu. Taktiği berraklığa kavuşturamamaktadır. Hakkı olarak parti tabanı ve kadrolar "bugün izleyeceğimiz taktik nedir?" sorusunu sormaktadırlar.

Yine partimizin gücü yeterince tahlil edilmiyor, ve bu güçlerle neler yapılabileceğini somutlaştırmıyordu. 12 Eylül sonrası gelişmeler ve kitlelerin durumu üzerinde yeterince durulmuyor, bu yüzden "cuntanın özellikle kırsal alandaki bölgelerde yapacağı operasyonlara karşı kitlelerin silahlı direnişlerini örgütlemekten bahsediyor. Görüşümüze göre 2. MK bu konuda subjektivizme düşmektedir. Bu subjektivizme düşmesine etken 1. MK'nin sağcı, hantal, bürokrat yapısına duyulan tepki ve uzun süredir sessiz kalan parti önderliğinden bir an önce varlığını duyurma edisidir. Diğer yandan uzun süre bölgelerden habersiz ve yeni seçildiği, hala ilk toplantısı olduğu için partinin tümü ve kitlelerin durumunu tam kavramamasının etkisi vardır.

2. Konferanstan sonra, 2. MK partimizin bir çok zaafını görüyor ve aşma yönünde ileri adımlar atarak, bu sorunları bilinç üstüne çıkarıyor, özellikle kitle çizgisi, kitlelerin seferber edilmesi ve kitlelerin örgütlenmesi üzerinde durarak, işçi sınıfı arasındaki sendikal çalışmanın önemi ve örgütlenmesi üzerine, diğer yandan kırsal alanda köylülerin teşkilatlandırılması ve "köy yönetim organları" fikri üzerine durmuştur. Partinin kırsal alandaki kitle teşkilatlanmasındaki önemli bir yeri olan "köy yönetim organları" devrimci kitle tabanının olduğu yerlerde partinin önderliği ve inisiyatifıyla köylülerin kendi kendini idare etme sistemine dönük bir faaliyet içine girmiş, ne yazık ki pratikte yeterince önderlik yapamadığı için pek verimli sonuçlar alamamıştır.

Bugünde partimizde birçok hata ve zaaf vardır. Bu konuda ideolojik kampanya ile ilgili genelgede bahsedilmektedir. Önümüzdeki günlerde ideolojik kampanya ile ilgili daha kapsamlı bir genelge çıkacaktır. Bugün partimizdeki bu zaafaların üstüne gitmeden, çalışma tarzımızı düzeltmeden ileriye doğru adımlar atamayız.

2. MK, 2. Konferansından sonra partiyi henüz toparlamadan ağır darbeler yemiştir. Bu darbeler de partimizde öteden beri varolan subjektivizmden kaynaklanan, düşmanı küçümsemenin, dolayısıyla yeterince tedbir almamanın büyük payı vardır. Diğer yandan, öteden beri varolan hantal, bürokrat yapının sonucudur. Partimizin mücadele geleneğinde tecrübe kazanılması gereken en kaba örgütsel ilkelerin ihlali ile bir çok yakalanmalar ve kayıplar verilmiştir. En rahat dönemlerde bile uygulanan zorunlu bir çok örgütsel ilkeler çiğnenmiştir. Günün koşullarına uygun mücadele ve örgütsel faaliyetler yerine, aceleci, bir an önce işler yürüsün şeklinde anlayışlardan kaynaklanan hatalardır. Yenilen darbeler, kısa sürede işlenen hatalar değil, geçmişe, uzun döneme tekkabül eden temel zaafların bunda önemli rolü vardır. Bu darbelerin objektif olarak etkileri, düşmanın yoğun baskıları olmasına rağmen, tayin edici hata, partimizdeki hata ve zaafların şu veya bu ölçüde, şu veya bu kişi de bulunmasıdır.

Bugün partimizin önünde duran görev, esas olarak ideolojik siyasi ve örgütsel olarak partimizin kadrolarını ve yakın çevresini toparlamak, partimiz ve kitlelerin ileri kesimleri arasında birliği sağlamak, kitle çizgisine oturtmaya çalışmaktır. Subjektif gücümüzdeki atılımlar objektif gelişmelere uygun olarak gerilla savaşına hazırlık görevimizi temkinli olarak adım, adım hızlandırmaktır.

Önümüzdeki görevleri, partimizin iç yaşantısı ile ilgili ideolojik, siyasi ve örgütsel

görevler, cuntaya karşı mücadele, UKH'nin sorunları olarak üçe ayırabiliriz.

1— *Partimizin İç Yaşantısı İle İlgili İdeolojik, Siyasi, Örgütsel Görevler:*

Bugün önemli ölçüde yediğimiz darbelerle kısa sürede doldurulamayacak önemli boşluklar doğmuştur. Partimizin elinde varolan kadroların bir çoğu da daha öncede belirttiğimiz gibi yanlış çalışma tarzıyla şekillenen bir dizi ideolojik hastalıkları şu veya bu ölçüde üzerinde taşımakta, bir çoğu ideolojik ve siyasi olarak geri, örgütsel olarak oldukça tecrübesiz ve sığ anlayışlara sahiptir.

2. MK'nin birinci toplantısında partide sürdürülmesini zorunlu gördüğü ideolojik kampanyanın sürdürülmesi bugün de mutlaka gereklidir. Partideki hastalıkların çalışma tarzına yönelerek ortaya koyup düzeltme hareketiyle mutlaka parti içindeki subjektivizme, sekteizm, liberalizme ve daha bir çok hastalıklarla amansız bir mücadele yürütülecektir. Bu hastalıklara karşı mücadele yürütülürken sorunun kişiler sorunundan ziyade, esas yanlış anlayışlar sorunu olarak görüp, çalışma tarzına yönelmek zorundadır. Sorunu kişilere indirgemek, basit indirgemek olur. Diyelimki şu anda olumsuz unsurlar bir çırpıda idari tedbirleri temizlense de ayı anlayışlar ve bu anlayışları doğuran şartların ve kaynağı içinde yine bir çok kişinin içini kemirir. Fakat bu demek değildir ki hiç bir zaman idari tedbirlere baş vurulmamalıdır. Yeri ve zamanında faaliyetler önünde önemli engeller teşkil ederse kaçınılmaz olarak yer, yer baş vurulur. Bugün bu ideolojik kampanya ile birlikte partinin mevcut tabanını ve yakın çevresini toparlamak ve kadro yetiştirmek iç görevlerin en önemli sorunudur. İdeolojik siyasi olarak ileri, tecrübeli, insiyatifli kadrolara duyulan ihtiyaç tayin edicidir. Stalin yoldaşın da dediği gibi, doğru siyasi çizgi bir kez tespit edildi mi bunun hayata uygulanmasının temel unsuru kadrolardır.

12 Eylül sonrası, keskin virajlarda iki tehlikeli eğilim gelişir. Biri virajın keskinliğini görüp direksiyondan inmektir, diğeri virajı temkinli ve ağır alamadığı için taklayı atmaya doğru viraja hızla girmektedir. Fakat her şeye rağmen teslimiyete kapılmayıp aktif mücadeleden yana olan ve bu mücadeleden yana olurken de maceracı düşüncelerin etkisinde kalanları eğitip, hiç bir zaman yaygınlaşan anlayışlara gözlerini kapamadan gelişecek unsurları cesaretle seferber etmeliyiz. Kadroları seferber ederken tutucu, mükemmeliyetçi davranmak seferber etmek için dört dörtlük kadro beklememk gerekir. Bir çok yoldaşın parti faaliyeti içinde geliştireceğini, çekip çevireceğini kavramalıyız. Kadrolara teorik olarak meseleleri kavratıp, ondan sonra seferber etmek yanlıştır. Ancak tutuculuğa, mükemmeliyetçiliğe kar çıkarken de kadroların seferber edileceği faaliyet alanlarıyla ilgili olarak genel ve özel perspektifleri kavratmak, neyi nasıl yapacağını genel olarak kafasında netliğe kavuşturmak gereklidir. Bugün bir çok yoldaş, seferber edilmiş, ancak yapacağı işi nasıl ve nereye, hangi hedefe götürmesi konusunda kendiliğindenci ve perspektifsizdir.

Partimizde kadroların yetiştirilmesi kitlelerin ileri kesimi ile birleştirilmesi temelinde ele almak, çünkü kadrolar sırf ideolojik, siyasi çalışmayla yetişemeyeceklerdir. Partide ideolojik, siyasi olarak kadrolar çeşitli yöntemlerle eğitilir. Bu yöntemler güç oranında önemizdeki dönemde ele alınacaktır.

Partimizin iç görevlerinden biri de bugüne kadar bir türlü örgütlenemiyen veya yarım yamalak örgütlenen partinin yan örgütlerinin örgütlenmesi ve parti örgütüyle ilişkileridir.

Yıllarca yürütülen faaliyetlere rağmen derli toplu pratik faaliyetin bir tecrübesi ör-

gütlenmemiş, parti örgütlenmesinde, ordu örgütlenmesinde de ve diğer yan örgütlerin örgütlenmesinde de perspektifler açığa doğru dürüst ya çıkarılmamış, ya da yarım yamalak bir biçimde perspektifler konulmuştur. Bugün elbette partinin yan örgütleriyle ilgili perspektiflerinin tam netliğe kavuytuğu iddiasında değiliz. Bu zaten uzun bir teşkilatlanma faaliyetinin zengin tecrübelerinin sorunudur. Fakat hiç değilse ordu örgütlenmesi, sendikal faaliyet, kırdı ve şehirde parti örgütlenmesi gibi belli bir tecrübenin birikiminin değerlendirilmesinin olanakları da mevcuttur. Önümüzdeki dönemde gerilla savaşını başlatıp sürdürmek önemli ölçüde bu savaşa koordine edebilecek, yönetebilecek çok yönlü bir faaliyetin üstesinde gelebilecek ihtisaslaşma yönünde önemli adımlar atan bir komünist partisine ihtiyaç vardır. Partimiz bunun altında kalkmak zorundadır.

2— Cuntaya Karşı Mücadele Ve Kitlelerle Birleşmek İçin Görevler:

Bugün cunta icraatlarıyla gün geçtikçe yaralar almakta, gedikler açılmaktadır. Cunta kemalist-inönücü faşist ırkçı ve şöven politikalarını hortlatıp, ideolojik saldırı kampanyasını başa geldiğinden bu yana sürdürmektedir.

Partimiz 2. MK birinci toplantısından buna işaret ederek, partimizin öteden beri Kemalizmin niteliğini doğru koyulduğunu pratikte kanıtlamıştır. Cuntanın bu ideolojik saldırısını boşa çıkarmak için onu işkence ve katliamlarıyla birleştirip işkencelere karşı bir kampanya açmıştır. Bugün cuntanın zayıf noktalarından biri işkence sorunu olduğu için bu kampanyayı devam ettirmek zorundayız.

Bunun yanında esas olarak kitlelerin ileri kesimlerine hitab edecek, onları ideolojik ve siyasi olarak yönlendirecek, partimizle, kitlelerin doğal önderlerini, ileri unsurlarını birleştirecek bir yayın organı çıkarmak zorundadır. Geçmişte bu görevi üstlenen İKK sürekli çıkacaktır. Ancak eski seviyede siyasi içeriğinin zayıf, basma-kalıp laflar eden, fakat yol göstericilikteki yetersizliğine son verilecektir. Yayın organının aynı zamanda teşkilatçı görevinin olduğunun bilincinden hareketle, parti siyasi gelişmeleri ve cuntanın zayıf noktalarını tespit edip teşhir etmektir. Yayın organı kuru ajitasyon yerine esas propagandaya hizmet etmelidir. Bu yayının hazırlıkları tamamlanıcı düzenli olarak çıkarılacaktır.

Bugün en temel görevlerden biri de partimizin önemli kadro ve elemanlarının cezaevlerinde olmasını bilinç üstüne çıkarma sorunudur. Bu sorun küçümsenemez. Onların siyasi, ideolojik sorunlarına çözüm getirmek, bu alanda başlı başına örgütlenme yapmak, çeşitli fırsatları değerlendirmek oldukça önemlidir. Bizler en zor şartlarda bile başta yiğit komünistler olmak üzere bütün devrimcileri elden geldiğince zindanlardan çıkarılması için var gücümüzle çalışmalıyız.

Bizler bugün cuntaya karşı eylem birliği için bütün imkanları zorlamalıyız. Daha önce açılan "Özgürlük Mahkûmlarına Yardım Kampanyası"nı daha canlı sürdürmeliyiz.

3— Partimizin, gerek uzun vade açısından gerekse kısa vade açısından bir diğer önemli görevi UKH'nin sorunlarıyla ilgilenmektir. Bugün uluslararası planda her türden revizyonizme, Troçkizme, oportünizme karşı mücadele de vazgeçilmez önemli bir görevdir. Partimizin önüne 2. Konferans tarafından 1963 Polemikleri ve ondan sonraki ideolojik gelişmelere ihtiyaç verecek geliştirme ve giderek uluslararası alanda örgütsel birlik oluşturma görevi koyulmuştur. Bugüne kadar yoğun pratik faaliyetler ve içinde bulunduğumuz durumdan dolayı bu alana yeterince önem veremedik. Enternasyonal alanda ideolojik kaosa bir son vermek, M-L'e her türden kılıf altındaki saldırılara kar-

şı koymak, m-l'lerin birliğini oluşturmak önümüzdeki görevlerdendir.

**TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ/MARKSİST-LENİNİST
MERKEZ KOMİTESİ
OCAK 1982**

51. ÜN. ULKELERİN KARŞI KÖR VESEZİTEN HALKLAR BİRLESİNİZ

İŞÇİ-KÖYLÜ KÜLTÜRLÜSÜ

OZEL
SAYI
MART
1982

FIATI 25
TL

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ MARKSİST/ LENİNİST YAYIN ORGANI

Türkiye Proletaryasının öncü
müfrezesi TKP-(M-L)nin kuru-
cusu İbrahim KAYPAKKAYA ve
ve ondan 8 yıl sonra devraldığı
kızıl proleter sancağı yaşatan
Süleyman CİHAN Ölümsüzdür!